

Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.

► **B****SPORAZUM O PARTNERSTVU I SURADNJI**

između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane

(SL L 239, 9.9.1999., str. 3.)

Koji je izmijenio:

		Službeni list		
		br.	stranica	datum
► <u>M1</u>	Protokol uz Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, radi uzimanja u obzir pristupanja Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike Europskoj uniji	L 300	44	25.9.2004.
► <u>M2</u>	Protokol uz Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, zbog pristupanja Republike Bugarske i Rumunjske Europskoj uniji	L 202	26	3.8.2007.
► <u>M3</u>	Protokol uz Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, o okvirnom sporazumu između Europske unije i Republike Armenije o općim načelima sudjelovanja Republike Armenije u programima Unije	L 174	3	13.6.2014.

SPORAZUM O PARTNERSTVU I SURADNJI

između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane

KRALJEVINA BELGIJA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

IRSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

ugovorne stranke Ugovora o osnivanju Europske zajednice, Ugovora o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

dalje u tekstu „države članice”, i

EUROPSKA ZAJEDNICA, EUROPSKA ZAJEDNICA ZA UGLJEN I ČELIK I EUROPSKA ZAJEDNICA ZA ATOMSKU ENERGIJU,

dalje u tekstu „Zajednica”,

s jedne strane, i

REPUBLIKA ARMENIJA,

s druge strane,

UZIMAJUĆI U OBZIR veze između Zajednice, njezinih država članica i Republike Armenije i vrijednosti koje su im zajedničke,

PREPOZNAJUĆI da Zajednica i Republika Armenija žele ojačati te veze i uspostaviti partnerstvo i suradnju, što bi ojačalo i proširilo odnose uspostavljene u prošlosti, posebno putem Sporazuma između Europske ekonomske zajednice i

▼ B

Europske zajednice za atomsku energiju i Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika (SSSR-a) o trgovini i trgovačkoj i gospodarskoj suradnji, potpisanog 18. prosinca 1989.,

UZIMAJUĆI U OBZIR obvezu Zajednice i njezinih država članica i Republike Armenije da jačaju političke i gospodarske slobode koje čine sami temelj partnerstva,

UZIMAJUĆI U OBZIR obvezu stranaka da promiču međunarodni mir i sigurnost, kao i mirno rješavanje sporova, te da s tim ciljem surađuju u okviru Ujedinjenih naroda i Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS),

UZIMAJUĆI U OBZIR čvrstu obvezu Zajednice i njezinih država članica i Republike Armenije da u potpunosti provode sva načela i odredbe sadržane u Završnom aktu Konferencije o europskoj sigurnosti i suradnji (KESS), zaključnim dokumentima daljnjih sastanaka održanih u Madridu i Beču, Dokumentu Bonske konferencije KESS-a o gospodarskoj suradnji, Pariškoj povelji o novoj Europi i Helsinškom dokumentu KESS-a iz 1992. „Izazovi promjena” te drugim temeljnim dokumentima OESS-a,

PREPOZNAJUĆI da će u tom kontekstu podupiranje nezavisnosti, samostalnosti i teritorijalnog integriteta Republike Armenije doprinijeti očuvanju mira i stabilnosti u Europi,

UVJERENE u veliku važnost vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, posebno prava osoba koje pripadaju manjinama, uspostavljanja višestranačkog sustava sa slobodnim i demokratskim izborima te gospodarske liberalizacije s ciljem uspostavljanja tržišnoga gospodarstva,

VJERUJUĆI da će potpuno provođenje ovog Sporazuma o partnerstvu i suradnji ovisiti o, te istodobno doprinisiti, nastavljanju i ostvarivanju političkih, gospodarskih i pravnih reformi u Republici Armeniji, kao i uvođenju čimbenika potrebnih za suradnju, posebno s obzirom na zaključke Bonske konferencije KESS-a,

ŽELEĆI potaknuti proces regionalne suradnje sa susjednim zemljama na područjima na koja se odnosi ovaj Sporazum, radi promicanja prosperiteta i stabilnosti regije, a posebno inicijative čiji je cilj njegovanje suradnje i međusobnog povjerenja među nezavisnim državama Zakavkazja i drugim susjednim državama,

ŽELEĆI uspostaviti i razviti redoviti politički dijalog o bilateralnim, regionalnim i međunarodnim pitanjima od zajedničkog interesa,

PREPOZNAJUĆI I PODRŽAVAJUĆI želju Republike Armenije da uspostavi blisku suradnju s europskim institucijama,

▼B

UZIMAJUĆI U OBZIR potrebu za promicanjem ulaganja u Republici Armeniji koja uključuju i sektor energetike i, u tom kontekstu, važnost koju Zajednica i njezine države članice pridaju nepristranim uvjetima provoza prilikom izvoza energenata; potvrđujući važnost koju Zajednica i njezine države članice pripisuju Europskoj energetskej povelji te potpunom provođenju Ugovora o Energetskej povelji i Protokola uz Energetskej povelju o energetskej učinkovitosti i povezanim okolišnim aspektima,

UZIMAJUĆI U OBZIR volju Zajednice da prema potrebi osigura gospodarsku suradnju i tehničku pomoć,

IMAJUĆI NA UMU korist koju Sporazum donosi u stvaranju pogodnosti za postupno zbližavanje Republike Armenije i šireg područja suradnje u okviru Europe i susjednih regija i njezinu postupnu integraciju u otvoreni međunarodni sustav,

UZIMAJUĆI U OBZIR obvezu stranaka da liberaliziraju trgovinu u skladu s pravilima Svjetske trgovinske organizacije (WTO-a),

SVJESNE potrebe za poboljšanjem uvjeta koji utječu na poslovanje i ulaganje te uvjeta u području poslovnog nastana trgovačkih društava, rada, pružanja usluga i kretanja kapitala,

POZDRAVLJAJUĆI I PREPOZNAJUĆI važnost nastojanja Republike Armenije s ciljem prijelaza iz zemlje državne trgovine s centralno planiranim gospodarstvom u zemlju tržišnoga gospodarstva,

UVJERENE da će ovaj Sporazum stvoriti novu klimu za gospodarske odnose među strankama, a posebno za razvoj trgovine i ulaganja koji su bitni za restrukturiranje gospodarstva i tehnološku modernizaciju,

ŽELEĆI uspostaviti blisku suradnju u području zaštite okoliša, uzimajući u obzir međusobnu ovisnost koja na tom području postoji između stranaka,

PREPOZNAJUĆI da suradnja na sprečavanju i kontroli ilegalne imigracije čini jedan od glavnih ciljeva ovog Sporazuma,

ŽELEĆI uspostaviti kulturnu suradnju i poboljšati protok informacija,

▼B

SPORAZUMJELE SU SE:

Članak 1.

Ovim se uspostavlja partnerstvo između Zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane. Ciljevi ovog partnerstva su:

- osigurati odgovarajući okvir za politički dijalog između stranaka koji će omogućiti razvoj političkih odnosa,
- poduprijeti napore Republike Armenije u konsolidaciji njezine demokracije i razvijanju njezinoga gospodarstva i dovršetku prijelaza na tržišno gospodarstvo,
- promicati trgovinu i ulaganja te skladne gospodarske odnose između stranaka i na taj način podupirati njihov održivi gospodarski razvoj,
- stvoriti temelje za zakonodavnu, gospodarsku, socijalnu, financijsku, civilno-znanstvenu, tehnološku i kulturnu suradnju.

GLAVA I.

OPĆA NAČELA*Članak 2.*

Poštovanje demokracije, načela međunarodnog prava i ljudskih prava, kako su definirani u Povelji Ujedinjenih naroda, Helsinškom završnom aktu i Pariškoj povelji za novu Europu, kao i načela tržišnoga gospodarstva, uključujući i ona navedena u dokumentima Banske konferencije KESS-a, jačaju unutarnju i vanjsku politiku stranaka i čine bitne elemente partnerstva i ovog Sporazuma.

Članak 3.

Stranke smatraju da je za njihov budući napredak i stabilnost bitno da nove nezavisne države koje su nastale raspadom Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika, dalje u tekstu „nezavisne države”, održavaju i razvijaju međusobnu suradnju u skladu s načelima Helsinškog završnog akta i s međunarodnim pravom te u duhu dobrih susjedskih odnosa i učinit će svaki napor da taj proces potaknu.

Članak 4.

Stranke prema potrebi ispituju okolnosti koje se mijenjaju u Republici Armeniji, posebno s obzirom na tamošnje gospodarske uvjete i na provođenje tržišno orijentiranih gospodarskih reformi. Vijeće za suradnju

▼B

može s obzirom na ove okolnosti davati strankama preporuke u pogledu razvoja bilo kojeg dijela ovog Sporazuma.

GLAVA II.
POLITIČKI DIJALOG

Članak 5.

Između stranaka uspostavlja se redoviti politički dijalog koji one namjeravaju razvijati i jačati. Taj dijalog treba pratiti i konsolidirati zbližavanje Zajednice i Republike Armenije, poticati političke i gospodarske promjene koje su u toj zemlji u tijeku i doprinijeti uspostavljanju novih oblika suradnje. Politički će dijalog:

- ojačati veze Republike Armenije sa Zajednicom i njezinim državama članicama, a na taj način i sa zajednicom demokratskih nacija kao cjelinom. Gospodarsko zbližavanje postignuto kroz primjenu ovog Sporazuma dovest će do jačanja političkih odnosa,
- dovesti do sve većeg približavanja stajališta o međunarodnim pitanjima od zajedničkog interesa, povećavajući tako sigurnost i stabilnost u regiji i promičući budući razvoj nezavisnih država Zakavkazja,
- predvidjeti da stranke nastoje surađivati u pitanjima koja se odnose na jačanje stabilnosti i sigurnosti u Europi, poštovanje načela demokracije te poštovanje i promicanje ljudskih prava, posebno prava onih osoba koje pripadaju manjinama, te da se prema potrebi savjetuju o relevantnim pitanjima.

Takav dijalog može se odvijati na regionalnoj osnovi, sa svrhom doprinosa rješavanju regionalnih konflikata i napetosti.

Članak 6.

Na ministarskoj razini, politički se dijalog odvija u okviru Vijeća za suradnju osnovanog prema članku 78., a u ostalim slučajevima prema međusobnom dogovoru.

Članak 7.

Ostale postupke i mehanizme za politički dijalog uspostavljaju stranke, posebno u sljedećim oblicima:

- redoviti sastanci na razini viših dužnosnika između predstavnika Zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i predstavnika Republike Armenije, s druge strane,

▼B

- korištenje u najvećoj mogućoj mjeri diplomatskih kanala između stranaka, uključujući i odgovarajuće kontakte unutar bilateralnih i multilateralnih okvira, kao što su sastanci Ujedinjenih naroda, OEES-a i drugih organizacija,
- sva ostala sredstva, uključujući mogućnost održavanja stručnih skupova koji bi doprinijeli konsolidaciji i razvoju ovog dijaloga.

Članak 8.

Politički dijalog na parlamentarnoj razini odvija se u okviru Odbora za parlamentarnu suradnju osnovanog člankom 83.

GLAVA III.

TRGOVINA ROBOM*Članak 9.*

1. Stranke jedna drugoj odobravaju tretman najpovlaštenije nacije u svim područjima u pogledu:

- carina i davanja koja se primjenjuju na uvoz i izvoz, uključujući metodu ubiranja takvih carina i davanja,
- odredaba koje se odnose na carinjenje, provoz, skladištenje i preto-var,
- poreza i drugih unutarnjih davanja bilo koje vrste koja se izravno i neizravno primjenjuju na uvezenu robu,
- metoda plaćanja i prijenosa tih plaćanja,
- pravila koja se odnose na prodaju, kupovinu, prijevoz, distribuciju i upotrebu robe na domaćem tržištu.

2. Odredbe stavka 1. ne primjenjuju se na:

- (a) povlastice odobrene s ciljem stvaranja carinske unije ili područja slobodne trgovine ili u skladu sa stvaranjem takve unije ili područja;
- (b) povlastice odobrene određenim zemljama u skladu s pravilima WTO-a i drugim međunarodnim dogovorima u korist zemalja u razvoju;
- (c) povlastice odobrene susjednim zemljama radi olakšavanja graničnog prometa.

▼B

3. Odredbe stavka 1. ne primjenjuju se tijekom prijelaznog razdoblja koje istječe na dan kada Republika Armenija pristupi WTO-u ili 31. prosinca 1998., ovisno o tome što od toga bude ranije, na povlastice definirane u Prilogu I. koje je Republika Armenija odobrila drugim državama koje su nastale raspadom SSSR-a.

Članak 10.

1. Stranke su suglasne da je načelo slobodnog provoza temeljni uvjet za postizanje ciljeva ovog Sporazuma.

S tim u vezi svaka stranka na svojem području osigurava neograničeni provoz robe koja potječe iz carinskog područja ili je namijenjena za carinsko područje druge stranke.

2. Među strankama se primjenjuju pravila navedena u članku V. stavicima 2., 3., 4. i 5. GATT-a.

3. Pravila sadržana u ovom članku ne dovode u pitanje posebna pravila koja se odnose na određene sektore, posebno na prijevoz, ili na proizvode o kojima se stranke međusobno dogovore.

Članak 11.

Ne dovodeći u pitanje prava i obveze koje proistječu iz međunarodnih konvencija o privremenom uvozu robe koje obvezuju obje stranke, svaka stranka drugoj stranci pored toga jamči izuzimanje od uvoznih davanja i carina za privremeno uvezenu robu, u slučajevima i u skladu s postupcima utvrđenima bilo kojom drugom međunarodnom konvencijom o tom pitanju, koja je za nju obvezujuća, u skladu s njezinim zakonodavstvom. Pritom se uzimaju u obzir uvjeti pod kojima je predmetna stranka prihvatila obveze koje proizlaze iz takvih konvencija.

Članak 12.

1. Roba podrijetlom iz Republike Armenije uvozi se u Zajednicu bez količinskih ograničenja, ne dovodeći u pitanje odredbe članaka 14., 17. i 18. ovog Sporazuma.

2. Roba podrijetlom iz Zajednice uvozi se u Republiku Armeniju bez ikakvih količinskih ograničenja i mjera s jednakim učinkom.

Članak 13.

Trgovina robom između stranaka odvija se po tržišnim cijenama.

▼B*Članak 14.*

1. U slučajevima kad se bilo koji proizvod uvozi na područje jedne od stranaka u toliko povećanim velikim količinama ili pod takvim uvjetima da to uzrokuje ili može uzrokovati štetu domaćim proizvođačima jednakih ili izravno konkurentnih proizvoda, Zajednica ili Republika Armenija, bez obzira na to koja je od njih u pitanju, može poduzeti odgovarajuće mjere u skladu sa sljedećim postupcima i uvjetima.

2. Prije poduzimanja bilo kakvih mjera ili, u slučajevima na koje se odnosi stavak 4., čim je prije moguće nakon njihovog poduzimanja, Zajednica ili Republika Armenija, ovisno o slučaju, dostavlja Vijeću za suradnju sve relevantne informacije kako bi se pronašlo rješenje koje će biti prihvatljivo objema strankama, kako je predviđeno u glavi XI.

3. Ako stranke nakon takvog savjetovanja u roku od 30 dana od obraćanja Vijeću za suradnju ne postignu dogovor o mjerama za rješavanje nastale situacije, stranka koja je zatražila savjetovanje ima pravo ograničiti uvoz predmetnih proizvoda do mjere i u trajanju koje je potrebno da se šteta spriječi ili nadoknadi, ili usvojiti druge odgovarajuće mjere.

4. U kritičnim okolnostima kada bi odlaganje moglo izazvati teško nadoknadive štete, stranke mogu takve mjere poduzeti prije savjetovanja, pod uvjetom da se savjetovanje ponudi odmah nakon poduzimanja mjera.

5. Pri odabiru mjera u skladu s ovim člankom, stranke prednost daju onim mjerama koje najmanje ometaju postizanje ciljeva ovog Sporazuma.

6. Ništa u ovom članku ne dovodi u pitanje i ni na koji način ne utječe na antidampinške ili kompenzacijske mjere koje bilo koja stranka poduzima u skladu s člankom VI. GATT-a, Sporazumom o provedbi članka VI. GATT-a, Sporazumom o tumačenju i primjeni članka VI., XVI. I XXII. GATT-a, ili s odgovarajućim internim zakonodavstvom.

Članak 15.

Stranke se obvezuju da će razmatrati mogućnosti daljnjeg razvoja odredaba iz ovog Sporazuma koje se odnose na međusobnu trgovinu robom, koliko to okolnosti budu dopuštale, uključujući situaciju nastalu pristupanjem Republike Armenije WTO-u. Vijeće za suradnju može strankama davati preporuke o takvom razvoju, koje bi se u slučaju prihvaćanja mogle početi primjenjivati na temelju međusobnog dogovora stranaka u skladu s njihovim relevantnim postupcima.

▼B*Članak 16.*

Ovaj Sporazum ne isključuje zabrane ili ograničenja pri uvozu, izvozu ili provožu robe koji su opravdani zbog javnog morala, javnog poretka ili javne sigurnosti; zaštite zdravlja ili života ljudi, životinja ili biljaka; zaštite prirodnih resursa; zaštite nacionalnog blaga koje ima umjetničku, povijesnu ili arheološku vrijednost, ili zaštite intelektualnog, industrijskog ili komercijalnog vlasništva, ili zbog propisa koji se odnose na zlato ili srebro. Međutim, takve zabrane ili ograničenja ne smiju biti sredstvo samovoljne diskriminacije ili prikrivenog ograničavanja trgovine između stranaka.

Članak 17.

Ova se glava ne primjenjuje na trgovinu tekstilnim proizvodima iz poglavlja 50. do 63. Kombinirane nomenklature. Trgovina tim proizvodima uređuje se posebnim sporazumom, parafiranim 18. siječnja 1996., koji se privremeno primjenjuje od 1. siječnja 1996.

Članak 18.

1. Trgovina proizvodima na koje se odnosi Ugovor o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik uređuje se prema odredbama iz ove glave, izuzimajući članak 12.

2. Osniva se kontaktna skupina za pitanja ugljena i čelika, sastavljena od predstavnika Zajednice s jedne strane, i predstavnika Republike Armenije, s druge strane.

Kontaktna skupina redovito će razmjenjivati informacije o svim pitanjima u vezi s ugljenom i čelikom koja su strankama od interesa.

Članak 19.

Trgovina nuklearnim materijalima odvija se u skladu s odredbama Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju. Prema potrebi, trgovina nuklearnim materijalima podliježe odredbama posebnog sporazuma koji će biti sklopljen između Europske zajednice za atomsku energiju i Republike Armenije.

GLAVA IV.

ODREDBE KOJE SE ODOSE NA POSLOVANJE I ULAGANJA

POGLAVLJE I.

UVJETI RADA*Članak 20.*

1. Podložno zakonima, uvjetima i postupcima koji se primjenjuju u svakoj državi članici, Zajednica i države članice nastoje osigurati da armenski državljani koji su zakonito zaposleni na državnom području

▼B

neke države članice nisu diskriminirani na temelju nacionalnosti s obzirom na radne uvjete, naknade ili otpuštanje, u usporedbi s njihovim državljanima.

2. Podložno zakonima, uvjetima i postupcima koji se primjenjuju u Republici Armeniji, Republika Armenija osigurava da državljani država članica koji su zakonito zaposleni na državnom području Republike Armenije nisu diskriminirani na temelju nacionalnosti s obzirom na radne uvjete, naknade ili otpuštanje, u usporedbi s njezinim državljanima.

Članak 21.

Vijeće za suradnju razmatra mogućnosti poboljšanja radnih uvjeta za poslovne ljude, u skladu s međunarodnim obvezama stranaka, uključujući obveze navedene u dokumentu Banske konferencije KESS-a.

Članak 22.

Vijeće za suradnju sastavlja preporuke za provedbu članaka 20. i 21.

POGLAVLJE II.

UVJETI KOJI UTJEČU NA POSLOVNI NASTAN I POSLOVANJE TRGOVAČKIH DRUŠTAVA*Članak 23.*

1. Zajednica i njezine države članice za poslovni nastan armenskih trgovačkih društava, kako je utvrđen u članku 25. točki (d), odobravaju tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji je odobren bilo kojoj trećoj zemlji.

2. Ne dovodeći u pitanje rezerve iz Priloga IV., Zajednica i njezine države članice društvima kćerima armenskih trgovačkih društava s poslovnim nastanom na njihovim područjima u pogledu njihovog poslovanja odobravaju tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji je odobren bilo kojem trgovačkom društvu Zajednice.

3. Zajednica i njezine države članice podružnicama armenskih trgovačkih društava s poslovnim nastanom na njihovim područjima u pogledu njihovog poslovanja odobravaju tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji je odobren podružnicama trgovačkih društava iz bilo koje treće zemlje.

4. Republika Armenija za poslovni nastan trgovačkih društava Zajednice, kako je utvrđen u članku 25. točki (d), odobrava tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji je odobren armenskim trgovačkim društvima ili bilo kojim trgovačkim društvima iz trećih zemalja, ovisno o tome koji je od njih povoljniji, a društvima kćerima i podružnicama trgovačkih društava Zajednice s poslovnim nastanom na

▼ B

njezinom državnom području u pogledu njihovog poslovanja odobrava tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji je odobren vlastitim trgovačkim društvima ili podružnicama, odnosno bilo kojem trgovačkom društvu ili podružnici iz trećih zemalja, ovisno o tome koji je od njih povoljniji.

Članak 24.

1. Ne dovodeći u pitanju odredbe iz članka 97., odredbe članka 23. ne primjenjuju se na zračni promet, riječni promet i pomorski promet.

2. Međutim, što se tiče dolje navedenih djelatnosti koje obavljaju pomorske agencije za pružanje usluga u međunarodnom pomorskom prometu, uključujući intermodalni prijevoz koji uključuje pomorske dionice, svaka stranka na svojem području dopušta trgovačkim društvima druge stranke komercijalnu prisutnost u obliku društava kćeri ili podružnica, pod uvjetima poslovnog nastana i poslovanja koji nisu manje povoljni od uvjeta koje daju vlastitim trgovačkim društvima ili društvima kćerima ili podružnicama trgovačkih društava iz bilo koje treće zemlje, ovisno o tome koji su povoljniji, u skladu sa zakonodavstvom i propisima koji se primjenjuju u svakoj državi stranci.

3. Te djelatnosti uključuju, ali nisu ograničene na:

- (a) marketing i prodaju usluga pomorskog prijevoza i srodnih usluga kroz izravni kontakt s kupcem, od ponude do izdavanja računa, neovisno o tome pruža li ili nudi te usluge sam pružatelj usluge ili pružatelj usluga s kojima prodavatelj usluge ima uspostavljen stalni poslovni dogovor;
- (b) kupovinu i korištenje, za vlastiti račun ili za račun svojih klijenata (i ponovnu prodaju klijentima) prijevoza i srodnih usluga, uključujući usluge unutarnjeg prometa svih vrsta, posebno riječnog, cestovnog i željezničkog prometa, koje su potrebne za pružanje integriranih usluga;
- (c) pripremu dokumentacije za prijevozne isprave, carinske isprave i druge isprave koje se odnose na podrijetlo i značajke robe koja se prevozi;
- (d) pružanje poslovnih informacija svim sredstvima, uključujući računalne informacijske sustave i elektronsku razmjenu podataka (u skladu sa svim nediskriminativnim ograničenjima koja vrijede za telekomunikacije);

▼B

- (e) sklapanje poslovnih dogovora, uključujući sudjelovanje u kapitalu društva i zapošljavanje osoblja koje se regrutira lokalno (ili, kada se radi o stranom osoblju, podložno odredbama ovog Sporazuma), s bilo kojom lokalnom pomorskom agencijom;

- (f) djelovanje za račun trgovačkih društava, *inter alia*, u organiziranju pristajanja plovila ili preuzimanja tovara kada je to potrebno.

Članak 25.

Za potrebe ovog Sporazuma:

- (a) „trgovačko društvo Zajednice”, odnosno „armensko trgovačko društvo”, znači trgovačko društvo osnovano u skladu s pravom neke države članice odnosno Republike Armenije, čije se registrirano sjedište ili središnja uprava, ili glavno mjesto poslovanja nalazi na području Zajednice odnosno Republike Armenije. Međutim, ako trgovačko društvo koje je osnovano u skladu s pravom države članice odnosno Republike Armenije na području Zajednice odnosno Republike Armenije ima samo svoje registrirano sjedište, to se trgovačko društvo smatra trgovačkim društvom Zajednice odnosno armenskim trgovačkim društvom ako je njegovo poslovanje stvarno i trajno povezano s gospodarstvom jedne od država članica, odnosno Republike Armenije;

- (b) „društvo kćer” nekog trgovačkog društva znači trgovačko društvo nad kojim prvo trgovačko društvo ima stvarnu kontrolu;

- (c) „podružnica” nekog trgovačkog društva znači poslovna jedinica koja nije pravna osoba koja je u svom pojavnom obliku stalna jedinica, kao na primjer ispostava matičnog društva, ima svoju upravu i materijalno je opremljena za poslovanje s trećim osobama tako da te treće osobe, iako znaju da će prema potrebi biti uspostavljena pravna povezanost s tim matičnim društvom čije je sjedište u inozemstvu, ne trebaju poslovati izravno s matičnim društvom već svoje poslove mogu obaviti u mjestu poslovanja koje čini njegovu ispostavu;

- (d) „poslovni nastan” znači pravo trgovačkih društava Zajednice ili armenskih trgovačkih društava definiranih u točki (a) da pokrenu gospodarske aktivnosti kroz osnivanje društava kćeri ili podružnica u Republici Armeniji, odnosno u Zajednici;

- (e) „poslovanje” znači obavljanje gospodarskih aktivnosti;

- (f) „gospodarske aktivnosti” znači aktivnosti industrijskog, komercijalnog i profesionalnog karaktera.

▼B

U pogledu međunarodnog pomorskog prometa, uključujući intermodalni prijevoz koji obuhvaća pomorske dionice, odredbe ovog poglavlja i poglavlja III. važe isto tako i za državljane država članica ili Republike Armenije s poslovnim nastanom izvan Zajednice odnosno Republike Armenije te za broderska društva s poslovnim nastanom izvan Zajednice odnosno Republike Armenije koja su pod kontrolom državljana države članice odnosno armenskih državljana, ako su njihova plovila registrirana u navedenoj državi članici, odnosno u Republici Armeniji, u skladu sa zakonodavstvima tih država.

Članak 26.

1. Neovisno o drugim odredbama ovog Sporazuma, stranka ne smije biti spriječena u poduzimanju mjera iz opreza, uključujući radi zaštite ulagatelja, depozitara, osiguranika ili osoba prema kojima isporučitelj financijske usluge ima fiducijarnu obvezu ili radi osiguravanja integriteta i stabilnosti financijskog sustava. U slučajevima kada takve mjere nisu u skladu s odredbama ovog Sporazuma, one se ne smiju koristiti kao sredstvo izbjegavanja obveza stranaka prema ovom Sporazumu.

2. Ništa u ovom Sporazumu ne smije se tumačiti tako da od stranke zahtijeva otkrivanje informacija u vezi s poslovima i računima pojedinačnih klijenata ili bilo kakvih povjerljivih ili zaštićenih informacija koje su u posjedu javnih subjekata.

3. Za potrebe ovog Sporazuma, „financijske usluge” znači aktivnosti koje su opisane u Prilogu III.

Članak 27.

Odredbe ovog Sporazuma ne dovode u pitanje mogućnost da svaka stranka primjenjuje sve potrebne mjere kako bi spriječila da se kroz odredbe ovog Sporazuma izbjegne poštovanje njezinih mjera koje se odnose na pristup trećih zemalja njezinom tržištu.

Članak 28.

1. Neovisno o odredbama poglavlja I. ove glave, trgovačko društvo Zajednice odnosno armensko trgovačko društvo s poslovnim nastanom na području Republike Armenije odnosno Zajednice, ima pravo na području Republike Armenije odnosno Zajednice zaposliti ili imati zaposlene u jednom od svojih društava kćeri ili podružnica radnike koji su državljani država članica Zajednice odnosno Republike Armenije, u skladu s važećim zakonodavstvom zemlje domaćina poslovnog

▼B

nastana, pod uvjetom da ti radnici čine ključno osoblje kako je definirano u stavku 2. i da su zaposleni isključivo od strane trgovačkih društava ili podružnica. Boravišna i radna dozvola takvih radnika važe samo dok traje takav radni odnos.

2. Ključno osoblje gore spomenutih trgovačkih društava, u daljnjem tekstu „organizacija”, jesu „osobe premještene unutar društva”, kako je definirano u točki (c) u okviru dolje navedenih kategorija, pod uvjetom da je ta organizacija pravna osoba i da su predmetne osobe u njoj bile zaposlene ili da su djelovale kao partneri (izuzimajući većinske dioničare) najmanje tri godine neposredno prije takvog premještaja:

(a) osobe koje u organizaciji imaju viši položaj, koje prvenstveno upravljaju poslovanjem poslovnog nastana i koje se u načelu nalaze pod općim nadzorom ili rukovodstvom uprave ili dioničara društva ili osobe koja obnaša istovjetnu dužnost, uključujući:

— vođenje poslovnog nastana ili odjela ili poddjela poslovnog nastana,

— nadzor i kontrolu rada drugih radnika koji obavljaju nadzorne, stručne ili voditeljske poslove,

— osobne ovlasti za zapošljavanje i otpuštanje radnika, odnosno davanje preporuka u vezi sa zapošljavanjem, otpuštanjem i drugim kadrovskim poslovima;

(b) osobe koje rade u organizaciji i posjeduju posebna znanja bitna za poslovanje, opremu za istraživanja, tehnike ili vođenje poslovnog nastana. Ocjena takvog znanja, pored posebnih znanja koja su specifična za taj poslovni nastan, može odražavati visoku razinu stručne osposobljenosti za određenu vrstu posla ili zanimanje koje zahtijeva posebna tehnička znanja, uključujući pripadnost struci bavljenje kojom podliježe izdavanju posebnih dozvola;

(c) „osoba premještena unutar društva” definira se kao fizička osoba koja radi u organizaciji na području jedne od stranaka, koja je privremeno premještena radi obavljanja gospodarskih aktivnosti na području druge stranke; predmetna organizacija mora imati svoje glavno mjesto obavljanja poslovne djelatnosti na području jedne od stranaka, a radnik se mora premjestiti u poslovni nastan (podružnicu, društvo kćer) te organizacije koji u stvarnosti obavlja slične gospodarske aktivnosti na području druge stranke.

▼B*Članak 29.*

1. Stranke čine sve kako bi izbjegle poduzimanje bilo kakvih mjera ili djelovanja koji bi pooštrili uvjete za poslovni nastan i poslovanje trgovačkih društava druge stranke u odnosu na situaciju koja je postojala na dan koji prethodi danu potpisivanja ovog Sporazuma.

2. Odredbe ovog članka ne dovode u pitanje odredbe članka 37.: situacije iz članka 37. rješavaju se isključivo prema odredbama tog članka.

3. Postupajući u duhu partnerstva i suradnje te s obzirom na odredbe članka 43. Vlada Republike Armenije Zajednicu obavješćuje u slučaju namjere predlaganja novih zakona ili usvajanja novih propisa koji bi mogli postrožiti uvjete za poslovni nastan ili poslovanje društava kćeri i podružnica trgovačkih društava Zajednice u Republici Armeniji, u odnosu na situaciju koja je postojala na dan koji je prethodio danu potpisivanja ovog Sporazuma. Zajednica može zatražiti od Republike Armenije da joj dostavi nacрте takvih zakona ili propisa i da se o tim nacrtima posavjetuje sa Zajednicom.

4. Ako bi uvođenje novih zakona ili drugih propisa u Republici Armeniji rezultiralo pooštavanjem uvjeta za poslovanje društava kćeri i podružnica trgovačkih društava Zajednice u Republici Armeniji u odnosu na situaciju koja je postojala na dan potpisivanja ovog Sporazuma, takvi zakoni i drugi propisi tijekom razdoblja od tri godine od stupanja relevantnog akta na snagu neće se primjenjivati na društva kćeri i podružnice koje su u trenutku stupanja relevantnog akta na snagu već imale poslovni nastan u Republici Armeniji.

POGLAVLJE III.

PREKOGRAIČNO PRUŽANJE USLUGA IZMEĐU ZAJEDNICE I REPUBLIKE ARMENIJE*Članak 30.*

1. Stranke se obvezuju, u skladu s odredbama ovog poglavlja, da će poduzimati potrebne mjere koje će postupno omogućiti pružanje usluga trgovačkim društvima Zajednice ili armenskim trgovačkim društvima koja imaju poslovni nastan u stranci koja nije država osobe kojoj su te usluge namijenjene, uzimajući u obzir razvoj uslužnih sektora u strankama.

2. Vijeće za suradnju donosi preporuke za provedbu stavka 1.

Članak 31.

Stranke surađuju s ciljem razvijanja tržišno orijentiranog uslužnog sektora u Republici Armeniji.

▼B*Članak 32.*

1. Stranke se obvezuju da će učinkovito primjenjivati načela neograničenog pristupa međunarodnom pomorskom tržištu i prometu na komercijalnoj osnovi:

- (a) gornja odredba ne dovodi u pitanje prava i obveze koje proizlaze iz Konvencije Ujedinjenih naroda o Kodeksu ponašanja linijskih konferencija i koja se primjenjuju na jednu ili drugu stranku ovog Sporazuma. Brodari koji nisu članovi konferencije mogu slobodno djelovati natječući se s članovima konferencije sve dok se pridržavaju načela poštenog tržišnog natjecanja na komercijalnoj osnovi;
- (b) stranke potvrđuju svoje opredjeljenje prema okruženju slobodnog tržišnog natjecanja, kao bitne značajke prometa suhog i tekućeg rasutog tereta.

2. U primjeni načelâ iz stavka 1. stranke:

- (a) od stupanja ovog Sporazuma na snagu ne primjenjuju odredbe o podjeli tereta iz bilateralnih sporazuma između država članica Zajednice i bivšeg Sovjetskog Saveza;
- (b) ne uvode klauzule o podjeli tereta u buduće bilateralne sporazume s trećim zemljama, osim u iznimnim okolnostima kada linijski brodari iz jedne ili druge stranke ovog Sporazuma u protivnom ne bi imali stvarnu mogućnost prometovati u predmetnu treću zemlju ili iz nje radi obavljanja trgovine;
- (c) zabranjuju sporazume o podjeli tereta u budućim bilateralnim sporazumima koji se odnose na promet suhog i tekućeg rasutog tereta;
- (d) stupanjem na snagu ovog Sporazuma ukidaju sve unilateralne mjere, administrativne, tehničke i druge prepreke koje bi mogle imati ograničujući ili diskriminacijski učinak na slobodno pružanje usluga u međunarodnom pomorskom prometu.

3. Svaka stranka brodovima kojima upravljaju državljani ili trgovačka društva druge stranke, *inter alia*, odobrava tretman koji nije manje povoljan od onog koji se pruža njezinim vlastitim brodovima, s obzirom na pristup lukama koje su otvorene za međunarodnu trgovinu, upotrebu infrastrukture i pratećih pomorskih usluga u lukama, kao i uz njih vezane naknade i pristojbe, carinske pogodnosti i dodjeljivanje vezova i lučke opreme i uređaja za utovar i istovar.

▼ B

4. Državljeni i trgovačka društva Zajednice koji pružaju usluge međunarodnog pomorskog prometa mogu slobodno pružati usluge međunarodnog prometa riječnim plovnim putovima Republike Armenije i *vice versa*.

Članak 33.

Radi osiguravanja koordiniranog razvoja prometa između stranaka, prilagođenog njihovim komercijalnim potrebama, uvjeti međusobnog pristupa tržištu i pružanja usluga cestovnog, željezničkog i riječnog prometa i, ako je primjereno, zračnog prometa, mogu se regulirati posebnim sporazumima o kojima će stranke prema potrebi pregovarati nakon stupanja ovog Sporazuma na snagu.

POGLAVLJE IV.

OPĆE ODREDBE*Članak 34.*

1. Odredbe ove glave primjenjuju se podložno ograničenjima koja su opravdana na temelju javnog poretka, javne sigurnosti ili javnog zdravlja.

2. One se ne primjenjuju na aktivnosti koje su na području bilo koje od stranaka povezane, makar i povremeno, s izvršavanjem javnih ovlasti.

Članak 35.

Za potrebe ove glave, ništa u ovom Sporazumu ne sprečava stranke da primjenjuju svoje zakone i druge propise koji se odnose na ulazak i boravak, rad, radne uvjete i poslovni nastan fizičkih osoba i pružanje usluga, pod uvjetom da ih pritom ne primjenjuju tako da poništavaju ili umanjuju koristi koje bilo koja stranka ima na temelju uvjeta pojedine odredbe ovog Sporazuma. Gornja odredba ne dovodi u pitanje primjenu članka 34.

Članak 36.

Trgovačka društva koja su pod kontrolom i u isključivom zajedničkom vlasništvu armenskih trgovačkih društava i trgovačkih društava Zajednice također su obuhvaćena odredbama poglavlja II., III. i IV.

Članak 37.

Tretman koji jedna od stranaka odobri drugoj stranci na temelju ovog Sporazuma, od dana koji je mjesec dana raniji od dana stupanja na snagu relevantnih obveza iz Općeg sporazuma o trgovini uslugama (GATS), za sektore ili mjere na koje se GATS odnosi, ni u kojem

▼B

slučaju ne smije biti povoljniji od tretmana koji ta prva stranka odobrava u skladu s odredbama GATS-a, i to za svaki uslužni sektor, podsektor i način pružanja usluga.

Članak 38.

Za potrebe poglavlja II., III. i IV., ne uzima se u obzir tretman koji Zajednica, njezine države članice ili Republika Armenija odobravaju u skladu s preuzetim obvezama iz sporazumâ o gospodarskoj integraciji, u skladu s načelima članka V. GATS-a.

Članak 39.

1. Tretman po načelu najpovlaštenije nacije koji se dodjeljuje u skladu s odredbama ove glave ne primjenjuje se na porezne povlastice koje stranke daju ili će davati u budućnosti na temelju sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili drugih poreznih dogovora.

2. Ništa u ovoj glavi ne tumači se tako da stranke sprečava u usvajanju ili provođenju mjera čiji je cilj sprečavanje izbjegavanja ili utaje poreza u skladu s poreznim odredbama sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i drugih poreznih dogovora ili domaćeg fiskalnog zakonodavstva.

3. Ništa u ovoj glavi ne tumači se tako da države članice ili Republiku Armeniju sprečava da u primjeni relevantnih odredaba svojeg fiskalnog zakonodavstva razlikuju porezne obveznike koji nisu u istoj situaciji, posebno s obzirom na njihovo boravište.

Članak 40.

Ne dovodeći u pitanje članak 28., nijedna odredba iz poglavlja II., III. i IV ne tumači se tako da daje pravo:

- državljanima država članica odnosno Republike Armenije da uđu na područje Republike Armenije odnosno Zajednice ili da tamo borave u bilo kojem svojstvu, posebno u svojstvu dioničara ili partnera u trgovačkom društvu, ili direktora, ili radnika u trgovačkom društvu, ili u svojstvu isporučitelja ili primatelja usluga,
- društvima kćerima ili podružnicama armenskih trgovačkih društava u Zajednici da na području Zajednice zaposle ili imaju zaposlene državljane Republike Armenije,
- društvima kćerima ili podružnicama trgovačkih društava Zajednice u Republici Armeniji da na državnom području Republike Armenije zaposle ili imaju zaposlene državljane Zajednice,

▼B

- armenskim trgovačkim društvima ili društvima kćerima ili podružnicama armenskih trgovačkih društava u Zajednici, da armenskim državljanima omogućuju da na temelju ugovora o privremenom zapošljavanju rade za druge osobe i pod kontrolom drugih osoba,

- trgovačkim društvima Zajednice ili društvima kćerima ili podružnicama trgovačkih društava Zajednice u Republici Armeniji, da zapošljavaju radnike koji su državljani država članica na temelju ugovora o privremenom zapošljavanju.

POGLAVLJE V.

TEKUĆA PLAĆANJA I KAPITAL

Članak 41.

1. Stranke se obvezuju da će odobravati, u slobodnoj konvertibilnoj valuti, sva tekuća plaćanja između rezidenata Zajednice i rezidenata Republike Armenije povezana s prometom robe, usluga ili osoba koji se odvija u skladu s odredbama ovog Sporazuma.

2. U pogledu transakcija na kapitalnom računu platne bilance, od stupanja na snagu ovog Sporazuma osigurava se slobodno kretanje kapitala u vezi s izravnim ulaganjima u trgovačka društva koja su osnovana u skladu sa zakonima zemlje domaćina i ulaganjima u skladu s odredbama poglavlja II., kao i likvidacijom ili povratom tih ulaganja i bilo kakve dobiti koja iz njih proizlazi.

3. Ne dovodeći u pitanje stavak 2. ili stavak 5., od stupanja na snagu ovog Sporazuma ne uvode se nikakva devizna ograničenja na kretanje kapitala i s njim povezana tekuća plaćanja između rezidenata Zajednice i rezidenata Republike Armenije, a postojeći dogovori ne smiju postati restriktivniji.

4. Stranke se međusobno savjetuju kako bi, radi promicanja ciljeva ovog Sporazuma, između Zajednice i Republike Armenije olakšale kretanje oblika kapitala različitih od onih navedenih u gornjem stavku 2.

5. S obzirom na odredbe ovog članka, do uspostavljanja potpune konvertibilnosti armenske valute u smislu članka VIII. Statuta Međunarodnog monetarnog fonda (MMF-a), Republika Armenija može u izuzetnim okolnostima primjenjivati devizna ograničenja povezana s davanjem ili uzimanjem kratkoročnih i srednjoročnih financijskih kredita, ako se takva ograničenja uvedu za Republiku Armeniju za odobravanje takvih kredita i ako su dopuštena u skladu sa statusom

▼B

Republike Armenije u okviru MMF-a. Republika Armenija ta ograničenja primjenjuje na nediskriminatoran način. Ona se primjenjuje tako da se čim manje naruši provedba ovog Sporazuma. Republika Armenija odmah obavješćuje Vijeće za suradnju o uvođenju takvih mjera i svim promjenama takvih mjera.

6. Ne dovodeći u pitanje stavke 1. i 2., u slučajevima kada u izuzetnim okolnostima kretanje kapitala između Zajednice i Republike Armenije prouzroči ili prijeti da će prouzročiti ozbiljne teškoće u funkcioniranju tečajne ili monetarne politike u Zajednici odnosno Republici Armeniji, Zajednica odnosno Republika Armenija može poduzeti zaštitne mjere u pogledu kretanja kapitala između Zajednice i Republike Armenije tijekom razdoblja od najviše šest mjeseci, ako su takve mjere prijeko potrebne.

POGLAVLJE VI.

ZAŠTITA INTELEKTUALNOG, INDUSTRIJSKOG I
KOMERCIJALNOG VLASNIŠTVA*Članak 42.*

1. U skladu s odredbama ovog članka i Priloga II., Republika Armenija nastavlja unapređivati zaštitu prava intelektualnog, industrijskog i komercijalnog vlasništva, kako bi do kraja pete godine od stupanja ovog Sporazuma na snagu osigurala razinu zaštite sličnu onoj koja postoji u Zajednici, uključujući učinkovita sredstva provedbe tih prava.

2. Do kraja pete godine od stupanja ovog Sporazuma na snagu Republika Armenija pristupa multilateralnim konvencijama o pravima intelektualnog, industrijskog i komercijalnog vlasništva iz Priloga II. točke 1. kojih su stranke države članice ili koje države članice *de facto* primjenjuju u skladu s odgovarajućim odredbama iz tih konvencija.

GLAVA V.

SURADNJA U PODRUČJU ZAKONODAVSTVA

Članak 43.

1. Stranke priznaju da je usklađivanje postojećeg i budućeg zakonodavstva Republike Armenije sa zakonodavstvom Zajednice važan uvjet za jačanje gospodarskih veza između Republike Armenije i Zajednice. Republika Armenija nastoji osigurati postupno usklađivanje njezinog zakonodavstva sa zakonodavstvom Zajednice.

▼B

2. Usklađivanje zakonodavstva obuhvaća posebno sljedeća područja: carinsko pravo, pravo trgovačkih društava, bankarsko pravo, računovodstvo i oporezivanje društava, intelektualno vlasništvo, zaštita radnika na radnom mjestu, financijske usluge, pravila tržišnog natjecanja, javna nabava, zaštita zdravlja i života ljudi, životinja i biljaka, okoliš, zaštita potrošača, neizravno oporezivanje, tehnički propisi i standardi, zakoni i drugi propisi u nuklearnom području te promet.

3. Zajednica Republici Armeniji pruža tehničku pomoć pri provođenju tih mjera koje, *inter alia*, mogu uključivati:

— razmjenu stručnjaka,

— pružanje novih informacija, posebno o relevantnom zakonodavstvu,

— organizaciju seminara,

— aktivnosti izobrazbe,

— pomoć pri prevođenju zakonodavstva Zajednice za relevantne sektore.

4. Stranke su suglasne da će proučiti načine primjene svojih zakonodavstava u području tržišnog natjecanja na usklađenoj osnovi u slučajevima kada ona utječu na njihovu međusobnu trgovinu.

GLAVA VI.

GOSPODARSKA SURADNJA

Članak 44.

1. Zajednica i Republika Armenija uspostavljaju gospodarsku suradnju s ciljem da doprinesu procesu gospodarske reforme te obnovi i održivom razvoju Republike Armenije. Ta suradnja jača postojeće gospodarske veze u korist objiju stranaka.

2. Politike i druge mjere oblikovat će se tako da se kroz njih provode gospodarske i društvene reforme i restrukturiranje gospodarskog i trgovinskog sustava u Republici Armeniji, a ravnat će se prema zahtjevima održivosti i skladnog društvenog razvoja; isto tako u njima će u potpunosti biti obuhvaćena okolišna pitanja.

3. U tu svrhu, suradnja će posebno biti usredotočena na gospodarski i društveni razvoj, razvoj ljudskih resursa, podršku poduzećima (uključujući privatizaciju, promicanje i zaštitu ulaganja, mala i srednja poduzeća), rudarstvo i sirovine, znanost i tehnologiju, poljoprivredu i prehranu,

▼ B

energetiku, promet, turizam, telekomunikacije, financijske usluge, borbu protiv pranja novca, trgovinu, carinu, suradnju u području statistike, informiranje i komunikaciju, zaštitu okoliša i regionalnu suradnju.

4. Osobita pozornost posvećuje se mjerama koje mogu unaprijediti suradnju među nezavisnim državama u području Zakavkazja te s drugim susjednim državama, s ciljem poticanja skladnog razvoja regije.

5. Gospodarska suradnja i drugi oblici suradnje predviđeni ovim Sporazumom mogu prema potrebi biti potpomognuti kroz tehničku pomoć Zajednice, uzimajući u obzir relevantnu uredbu Vijeća Zajednice koja se primjenjuje na tehničku pomoć u nezavisnim državama, prioritete dogovorene u okviru indikativnog programa povezanog s tehničkom pomoći Zajednice Republici Armeniji, kao i uspostavljene koordinacijske i provedbene postupke.

*Članak 45.***Suradnja u području trgovine robom i uslugama**

Stranke će surađivati kako bi osigurale da se međunarodna trgovina Republike Armenije odvija u skladu s pravilima WTO-a.

Takva će suradnja obuhvaćati posebna pitanja koja izravno utječu na olakšavanje trgovine, uključujući:

- oblikovanje politike u području trgovine i pitanja povezanih s trgovinom, uključujući plaćanja i klirinške sustave,
- pripremu relevantnog zakonodavstva,
- stalnu pomoć u pripremama za konačno pristupanje Republike Armenije WTO-u.

*Članak 46.***Industrijska suradnja**

1. Cilj je suradnje prije svega promicanje:

- razvoja poslovnih veza između gospodarskih subjekata obiju stranaka,
- sudjelovanja Zajednice u naporima Republike Armenije za restrukturiranjem gospodarstva, a potom i privlačenjem ulaganja u njezinu industriju,

▼B

- unapređenja upravljanja,
- razvoja odgovarajućih trgovinskih pravila i prakse,
- zaštite okoliša.

2. Odredbe ovog članka ne utječu na provedbu pravila Zajednice o tržišnom natjecanju koja se primjenjuju na poduzeća.

*Članak 47.***Poticanje i zaštita ulaganja**

1. Imajući na umu pojedinačne ovlasti i nadležnosti Zajednice i država članica, suradnja ima za cilj uspostavljanje povoljnih uvjeta za privatna ulaganja, kako domaća tako i strana, osobito kroz bolje uvjete za zaštitu ulaganja, prijenos kapitala i razmjenu informacija o mogućnostima ulaganja.

2. Ciljevi su suradnje osobito:

- sklapanje sporazuma o promicanju i zaštiti ulaganja između država članica i Republike Armenije, tamo gdje je to primjereno,
- sklapanje sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja između država članica i Republike Armenije, tamo gdje je to primjereno,
- stvaranje povoljnih uvjeta za privlačenje stranih ulaganja u armensko gospodarstvo,
- uspostavljanje stabilnog i primjerenog poslovnog prava i uvjeta te razmjena informacija o zakonima, drugim propisima i administrativnoj praksi u području ulaganja,
- razmjena informacija o mogućnostima ulaganja u obliku, *inter alia*, trgovinskih sajмова, izložbi, tjedana trgovine i drugih događaja.

*Članak 48.***Javna nabava**

Stranke surađuju na razvijanju uvjeta za otvoreno i konkurentno dodjeljivanje ugovora za robu i usluge, posebno kroz javne natječaje.

▼B*Članak 49.***Suradnja u području standarda i ocjenjivanja sukladnosti**

1. Suradnjom između stranaka promiče se usklađivanje s međunarodno usuglašanim kriterijima, načelima i smjernicama u području kvalitete. Potrebna će djelovanja olakšati napredovanje prema međusobnom priznavanju u području ocjenjivanja sukladnosti kao i prema poboljšanju kvalitete armenskih proizvoda.
2. U tu svrhu, stranke nastoje surađivati na projektima koji će:
  - promicati odgovarajuću suradnju s organizacijama i institucijama koje su specijalizirane za ta područja,
  - promicati primjenu tehničkih propisa Zajednice i europskih standarda i postupaka za ocjenjivanje sukladnosti,
  - omogućavati razmjenu iskustava i tehničkih informacija u području upravljanja kvalitetom.

*Članak 50.***Rudarstvo i sirovine**

1. Stranke imaju za cilj povećanje ulaganja i trgovine u području rudarstva i sirovina.
2. Njihova je suradnja posebno usredotočena na sljedeća područja:
  - razmjena informacija o mogućnostima u rudarskom sektoru i sektoru obojenih metala,
  - uspostavljanje pravnog okvira za suradnju,
  - pitanja trgovine,
  - usvajanje i primjena zakonodavstva u području okoliša,
  - izobrazba,
  - sigurnost u rudarskoj industriji.

*Članak 51.***Suradnja u području znanosti i tehnologije**

1. Stranke promiču suradnju u području civilnih znanstvenih istraživanja i tehnološkog razvoja (RTD) na osnovi uzajamne koristi i, uzimajući u obzir raspoloživost resursa, primjerenog pristupa njihovim

▼ B

vlastitim programima, podložno odgovarajućim razinama učinkovite zaštite prava intelektualnog, industrijskog i komercijalnog vlasništva (IPR).

2. Suradnja u području znanosti i tehnologije uključuje:

- razmjenu znanstvenih i tehničkih informacija,
- zajedničke aktivnosti u području znanstvenih istraživanja i tehnološkog razvoja,
- aktivnosti u području izobrazbe i programe razmjene znanstvenika, istraživača i tehničara koji se bave istraživanjima i tehnološkim razvojem na objema stranama.

U slučajevima kad se takva suradnja odvija kroz aktivnosti koje uključuju obrazovanje i/ili izobrazbu, ona treba biti u skladu s odredbama članka 52.

Na temelju međusobnog sporazuma stranke mogu uspostaviti i druge oblike znanstvene i tehnološke suradnje.

U okviru takvih aktivnosti suradnje, posebna pozornost posvećuje se preraspoređivanju znanstvenika, inženjera, istraživača i tehničara koji jesu ili su bili uključeni u istraživanja i/ili proizvodnju oružja za masovno uništavanje.

3. Suradnja na koju se odnosi ovaj članak provodit se u skladu s posebnim dogovorima o kojima će stranke pregovarati i koje će sklapati u skladu s postupcima koje usvoji svaka stranka i koji će, *inter alia*, sadržavati odredbe o pravima intelektualnog, industrijskog i komercijalnog vlasništva (IPR).

Članak 52.

Obrazovanje i izobrazba

1. Stranke surađuju s ciljem podizanja razine općeg obrazovanja i stručnih kvalifikacija u Republici Armeniji, kako u javnom tako i u privatnom sektoru.

2. Suradnja je posebno usredotočena na sljedeća područja:

- moderniziranje sustava visokoškolskog obrazovanja i izobrazbe u Republici Armeniji, uključujući sustave certificiranja visokoškolskih obrazovnih ustanova i visokoškolskih diploma,
- izobrazba rukovoditelja u javnom i privatnom sektoru i državnih službenika u prioritetnim područjima koja će biti naknadno određena,
- suradnja između obrazovnih ustanova i između obrazovnih ustanova i poduzeća,

▼ B

- mogućnost razmjene učitelja, diplomanata, administratora, mladih znanstvenika i istraživača i mladih ljudi,
- promicanje poučavanja u području europskih studija u odgovarajućim institucijama,
- poučavanje jezika Zajednice,
- poslijediplomska izobrazba konferencijskih prevoditelja,
- izobrazba novinara,
- izobrazba instruktora.

3. Mogućnost sudjelovanja jedne stranke u programima u području obrazovanja i izobrazbe druge stranke mogla bi se razmatrati u skladu s njihovim postupcima i tada će, prema potrebi, biti uspostavljeni institucionalni okviri i planovi suradnje na temelju sudjelovanja Republike Armenije u programu Zajednice Tempus.

*Članak 53.***Poljoprivreda i poljoprivredno-industrijski sektor**

Svrha je suradnje u ovom području provođenje poljoprivredne reforme, modernizacija, privatizacija i restrukturiranje poljoprivrede te poljoprivredno-industrijskog i uslužnog sektora u Republici Armeniji, razvoj domaćeg i inozemnog tržišta za armenske proizvode u uvjetima koji osiguravaju zaštitu okoliša, uzimajući u obzir potrebu za unapređenjem opskrbe hranom kao i za razvojem poljoprivredne djelatnosti, prerade i distribucije poljoprivrednih proizvoda. Cilj je stranaka isto tako i postupno usklađivanje armenskih standarda s tehničkim propisima Zajednice koji se odnose na industrijske i poljoprivredne prehrambene proizvode, uključujući sanitarne i fitosanitarne standarde.

*Članak 54.***Energetika**

1. Suradnja se odvija u okviru načela tržišnoga gospodarstva i Europske energetske povelje, imajući na umu Ugovor o Energetskoj povelji i Protokol o energetskoj učinkovitosti i povezanim okolišnim aspektima, u kontekstu postupne integracije energetske tržišta u Europi.

2. Suradnja među ostalima uključuje sljedeća područja:

- oblikovanje i razvoj energetske politike,
- poboljšanje upravljanja energetske sektorom i njegovog reguliranja u skladu s tržišnim gospodarstvom,

▼B

- poboljšanje opskrbe energijom, uključujući sigurnost opskrbe, na gospodarski i okolišno prihvatljiv način,
- promicanje štednje energije i energetske učinkovitosti i provedbu Protokola uz Energetsku povelju o energetske učinkovitosti i povezanim okolišnim aspektima,
- modernizaciju energetske infrastrukture,
- poboljšanje energetske tehnologije u opskrbi i krajnjoj upotrebi svih vrsta energije,
- upravljanje i tehničku izobrazbu u sektoru energetike,
- prijevoz i provoz energetske materijala i proizvoda,
- uvođenje niza institucionalnih, pravnih, fiskalnih i drugih uvjeta potrebnih za poticanje povećanja trgovine i ulaganja u području energetike,
- razvoj hidro-električnih i drugih obnovljivih izvora energije.

3. Stranke razmjenjuju relevantne informacije o investicijskim projektima u sektoru energetike, posebno informacije koje se odnose na izgradnju i obnovu naftovoda i plinovoda ili drugih sredstava za prijenos energenata. One surađuju s ciljem što učinkovitije provedbe odredaba glave IV. i članka 47. u pogledu ulaganja u energetskom sektoru.

*Članak 55.***Okoliš**

1. Imajući na umu Europsku energetsku povelju i Deklaraciju konferencije u Lucernu iz 1993. te uzimajući u obzir Ugovor o Energetskoj povelji, a posebno njezin članak 19., i Protokol uz Energetsku povelju o energetske učinkovitosti i povezanim okolišnim aspektima, stranke razvijaju i jačaju suradnju u području okoliša i ljudskog zdravlja.

2. Cilj je suradnje borba protiv pogoršanja okoliša, a prije svega:

- učinkovit nadzor razina onečišćenja i procjena okoliša; sustav informiranja o stanju okoliša,
- borba protiv lokalnog, regionalnog i prekograničnog onečišćenja zraka i vode,

▼ B

- ekološko obnavljanje,
  - održiva, učinkovita i okolišno učinkovita proizvodnja i upotreba energije,
  - sigurnost industrijskih postrojenja,
  - klasifikacija i sigurno rukovanje kemikalijama,
  - kvaliteta vode,
  - smanjenje, recikliranje i sigurno odlaganje otpada, provedba Bazelske konvencije,
  - utjecaj poljoprivrede, erozije tla i kemijskog onečišćenja na okoliš,
  - zaštita šuma,
  - očuvanje biološke raznolikosti, zaštićenih područja i održiva upotreba i upravljanje biološkim resursima,
  - planiranje upotrebe zemljišta, uključujući izgradnju i urbanističko planiranje,
  - upotreba gospodarskih i fiskalnih instrumenata,
  - globalne klimatske promjene,
  - obrazovanje i jačanje svijesti o okolišu,
  - tehnička pomoć u vezi sa sanacijom područja koja su bila izložena radioaktivnosti i rješavanje povezanih zdravstvenih i društvenih problema,
  - provedba Konvencije iz Espooa o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica.
3. Suradnja se posebno odvija kroz:
- planiranje postupaka u slučaju nesreća i drugih izvanrednih situacija,
  - razmjenu informacija i stručnjaka, među ostalim u području prijenosa čistih tehnologija te sigurne i okolišno prihvatljive upotrebe biotehnologija,
  - zajedničke aktivnosti na polju istraživanja,
  - poboljšanje zakonodavstva prema standardima Zajednice,

▼B

- izobrazbu u području okoliša i jačanje institucija,
- suradnju na regionalnoj razini, uključujući suradnju unutar okvira Europske agencije za okoliš, i suradnju na međunarodnoj razini,
- razvoj strategija, posebno s obzirom na globalna i klimatska pitanja, isto tako s ciljem postizanja održivog razvoja,
- studije utjecaja na okoliš.

*Članak 56.***Promet**

Stranke razvijaju i jačaju suradnju u području prometa.

Ova suradnja ima za cilj, *inter alia*, restrukturiranje i modernizaciju prometnih sustava i mreža u Republici Armeniji te razvijanje i osiguravanje, prema potrebi, sukladnosti prometnih sustava u kontekstu postizanja globalnijeg prometnog sustava. Osobita pozornost posvećuje se funkcioniranju svih tradicionalnih komunikacijskih veza između nezavisnih država u Zakavkazju te s ostalim susjednim državama.

Suradnja, *inter alia*, obuhvaća:

- modernizaciju upravljanja i poslovanja cestovnog prometa, željeznica, luka i zračnih luka,
- modernizaciju i razvoj željeznica, vodenih putova, cesta, luka, zračnih luka i infrastrukture za zračnu navigaciju, uključujući modernizaciju glavnih prometnih puteva od zajedničkog interesa i transeuropskih veza za navedene oblike prijevoza, posebno one koji su povezani s projektom Traceca,
- promicanje i razvoj multimodalnog prijevoza,
- promicanje zajedničkih istraživačkih i razvojnih programa,
- pripremu zakonodavnog i institucionalnog okvira za razvoj i provedbu politika, uključujući privatizaciju prometnog sektora.

*Članak 57.***Poštanske usluge i telekomunikacije**

U okviru svojih ovlaštenja i nadležnosti, stranke šire i jačaju suradnju u sljedećim područjima:

- određivanje politika i smjernica za razvoj sektora telekomunikacija i poštanskih usluga,

▼B

- razvijanje načela tarifne politike i marketinga u telekomunikacijama i poštanskim uslugama,
- prijenos tehnologije te znanja i iskustva, uključujući europske tehničke standarde i sustave izdavanja certifikata,
- poticanje razvoja projekata u području telekomunikacija i poštanskih usluga i privlačenje ulaganja,
- povećanje učinkovitosti i kvalitete pružanja telekomunikacijskih i poštanskih usluga, između ostalog kroz liberalizaciju aktivnosti u podsektorima,
- napredna primjena telekomunikacija, posebno u području elektronskog prijenosa financijskih sredstava,
- upravljanje telekomunikacijskim mrežama i njihova „optimizacija”,
- odgovarajuća regulatorna osnova za pružanje telekomunikacijskih i poštanskih usluga te za upotrebu spektra radiofrekvencija,
- izobrazba u području telekomunikacija i poštanskih usluga za poslovanje u tržišnim uvjetima.

*Članak 58.***Financijske usluge**

Suradnja posebno ima za cilj olakšavanje uključivanja Republike Armenije u opće prihvaćene sustave međusobnog poravnanja. Tehnička pomoć usredotočena je na:

- razvoj bankarskih i financijskih usluga, razvoj zajedničkog tržišta kreditnih resursa, sudjelovanje Republike Armenije u opće prihvaćenim sustavima međusobnog poravnanja,
- razvoj fiskalnog sustava i njegovih institucija u Republici Armeniji, razmjenu iskustava i izobrazbu osoblja,
- razvoj usluga osiguranja koje bi, *inter alia*, stvorile povoljan okvir za sudjelovanje trgovačkih društava Zajednice u osnivanju zajedničkih pothvata u sektoru osiguranja u Republici Armeniji, kao i razvoj osiguranja izvoznih kredita.

Ova suradnja posebno treba potaknuti razvoj odnosa između Republike Armenije i država članica u sektoru financijskih usluga.

▼ B*Članak 59.***Regionalni razvoj**

1. Stranke jačaju suradnju na regionalnom razvoju i planiranju namjene zemljišta.

2. U tu svrhu, stranke potiču razmjenu informacija između nacionalnih, regionalnih i lokalnih tijela o regionalnoj politici i politici planiranja namjene zemljišta i o metodama oblikovanja regionalnih politika, s posebnim naglaskom na razvoju područja u nepovoljnom položaju.

One također potiču izravne kontakte između pojedinačnih regija i javnih organizacija odgovornih za planiranje regionalnog razvoja s ciljem, *inter alia*, razmjene metoda i načina poticanja regionalnog razvoja.

*Članak 60.***Socijalna suradnja**

1. U pogledu zdravlja i sigurnosti, stranke razvijaju međusobnu suradnju s ciljem poboljšanja razine zaštite zdravlja i sigurnosti radnika.

Ta suradnja osobito uključuje:

- obrazovanje i izobrazbu u području zaštite zdravlja i sigurnosti, s posebnim naglaskom na sektore u kojima se odvijaju visokorizične aktivnosti,
- razvoj i promicanje preventivnih mjera za borbu protiv profesionalnih bolesti i drugih teškoća povezanih s radom,
- sprečavanje opasnosti od velikih nesreća i upravljanje toksičnim kemikalijama,
- istraživanja s ciljem razvoja temeljnih znanja u vezi s radnim okolišem te zdravljem i sigurnosti radnika.

2. U pogledu zapošljavanja suradnja uključuje prije svega tehničku pomoć radi:

- optimizacije tržišta rada,
- modernizacije usluga pronalaženja posla i savjetodavnih usluga,
- planiranja i upravljanja programima restrukturiranja,
- poticanja razvoja lokalnog zapošljavanja,
- razmjene informacija o programima fleksibilnog zapošljavanja, uključujući programe poticanja samozapošljavanja i promicanja poduzetništva.

▼B

3. Stranke posebnu pozornost posvećuju suradnji u području socijalne zaštite koja, *inter alia*, uključuje suradnju u planiranju i provedbi reformi socijalne zaštite u Republici Armeniji.

Te reforme imaju za cilj razvoj metoda zaštite u Republici Armeniji koje su svojstvene tržišnim gospodarstvima i obuhvaćaju sve oblike socijalne zaštite.

*Članak 61.***Turizam**

Stranke jačaju i razvijaju međusobnu suradnju koja uključuje:

- olakšavanje turističke razmjene,
- povećavanje protoka informacija,
- prijenos znanja i iskustva,
- proučavanje mogućnosti za zajedničke aktivnosti,
- suradnju između službenih tijela nadležnih za turizam,
- izobrazbu za razvoj turizma.

*Članak 62.***Mala i srednja poduzeća**

1. Stranke imaju za cilj razvoj i jačanje malih i srednjih poduzeća (MSP) i njihovih udruženja te suradnju između MSP-a iz Zajednice i Republike Armenije.

2. Suradnja obuhvaća tehničku pomoć, posebno u sljedećim područjima:

- razvoj zakonodavnog okvira za MSP,
- razvoj odgovarajuće infrastrukture (agencija za potporu MSP-u, komunikacije, pomoć u stvaranju fonda za MSP),
- razvoj tehnoloških parkova.

▼B*Članak 63.***Informacije i komunikacija**

Stranke podupiru razvoj modernih metoda za rukovanje informacijama, uključujući medije, i potiču učinkovitu međusobnu razmjenu informacija. Prednost se daje programima kojima je cilj pružanje osnovnih informacija o Zajednici i Republici Armeniji široj javnosti, uključujući, tamo gdje je to moguće, pristup bazama podataka, uz potpuno poštovanje prava intelektualnog vlasništva.

*Članak 64.***Zaštita potrošača**

Stranke će tijesno surađivati s ciljem postizanja usklađenosti između njihovih sustava zaštite potrošača. Ta suradnja može uključivati razmjenu informacija o radu na zakonodavstvu i o institucionalnim reformama, uspostavljanje stalnih sustava međusobnog informiranja o opasnim proizvodima, poboljšanje informacija koje se daju potrošačima, posebno o cijenama, karakteristikama proizvoda i usluga koje se nude, razvoj razmjena između zastupnika interesa potrošača i povećanje sukladnosti politika zaštite potrošača te organizaciju seminara i obuka.

*Članak 65.***Carine**

1. Cilj je suradnje jamčiti sukladnost sa svim odredbama predviđenima za usvajanje u vezi s trgovinom i poštenom trgovinom te postići usklađenosti carinskog sustava Republike Armenije s carinskim sustavom Zajednice.

2. Suradnja posebno uključuje sljedeće:

— razmjenu informacija,

— poboljšanje metoda rada,

— uvođenje Kombinirane nomenklature i jedinstvenog administrativnog dokumenta,

— međusobno povezivanje sustava provoza Zajednice i Republike Armenije,

— pojednostavnjenje inspekcijskih pregleda i formalnosti u vezi s prijevozom robe,

— potporu uvođenju modernih carinskih informacijskih sustava,

▼ B

— organizaciju seminara i obuka.

Tehnička se pomoć pruža prema potrebi.

3. Ne dovodeći u pitanje daljnju suradnju predviđenu ovim Sporazumom, posebno u člancima 69. i 71., uzajamna pomoć administrativnih tijela stranaka u carinskim pitanjima provodi se u skladu s odredbama Protokola priloženog ovom Sporazumu.

*Članak 66.***Suradnja u području statistike**

Suradnja u ovom području ima za cilj razvoj učinkovitog statističkog sustava koji će osigurati pouzdane statistike pomoću kojih će se prikazivati i nadzirati procesi gospodarske reforme i koje pridonose razvoju privatnog poduzetništva u Republici Armeniji.

Stranke posebno surađuju u sljedećim područjima:

- prilagođavanje armenskog statističkog sustava međunarodnim metodama, standardima i klasifikaciji,
- razmjena statističkih informacija,
- osiguravanje potrebnih statističkih makroekonomskih i mikroekonomskih informacija za provedbu i vođenje gospodarskih reformi.

U tu svrhu Zajednica daje svoj doprinos pružanjem tehničke pomoći Republici Armeniji.

*Članak 67.***Ekonomska znanost**

Stranke olakšavaju proces gospodarske reforme i usklađivanja gospodarskih politika surađujući na poboljšanju razumijevanja temeljnih načela njihovih gospodarstava te oblikovanja i provođenja gospodarske politike u tržišnim gospodarstvima. U tu svrhu, stranke razmjenjuju informacije o makroekonomskim dostignućima i mogućnostima.

Zajednica osigurava tehničku pomoć kako bi:

- pomogla Republici Armeniji u procesu gospodarske reforme pružanjem stručne savjetodavne i tehničke pomoći,

▼B

- potakla suradnju među gospodarstvenicima radi ubrzanja prijenosa znanja i iskustva za izradu nacerta gospodarskih politika i kako bi osigurala širenje podataka relevantnih za tu politiku.

GLAVA VII.

SURADNJA U PITANJIMA POVEZANIMA S DEMOKRACIJOM I LJUDSKIM PRAVIMA*Članak 68.*

Stranke surađuju u svim pitanjima koja se odnose na uspostavljanje ili jačanje demokratskih institucija, uključujući one koje su potrebne za jačanje vladavine prava i zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u skladu s međunarodnim pravom i načelima OEES-a.

Ta se suradnja odvija u obliku programa tehničke pomoći namijenjenih, *inter alia*, za pomoć u pripremi relevantnih zakona i drugih propisa; provedbi tog zakonodavstva; funkcioniranju pravosuđa; ulozi države u pravosudnim pitanjima; i funkcioniranju izbornog sustava. Oni prema potrebi mogu uključivati i izobrazbu. Stranke potiču kontakte i razmjenu između svojih nacionalnih, regionalnih i pravosudnih tijela, parlamentara i nevladinih organizacija.

GLAVA VIII.

SURADNJA NA SPREČAVANJU ILEGALNIH AKTIVNOSTI I SPREČAVANJU I KONTROLI NEZAKONITE IMIGRACIJE*Članak 69.*

Stranke uspostavljaju suradnju s ciljem sprečavanja nezakonitih aktivnosti kao što su:

- nezakonite aktivnosti u području gospodarstva, uključujući korupciju,
- nezakoniti poslovi s raznom robom, uključujući industrijski otpad,
- krivotvorenje.

Suradnja u gore spomenutim područjima temeljit će se na međusobnom savjetovanju i bliskom međudjelovanju. Može se pružati i tehnička i administrativna pomoć, uključujući pomoć u sljedećim područjima:

▼ B

- izrada nacerta nacionalnog zakonodavstva u sferi sprečavanja nezakonitih aktivnosti,
- uspostavljanje informacijskih centara,
- povećanje učinkovitosti institucija koje se bave sprečavanjem nezakonitih aktivnosti,
- izobrazba osoblja i razvoj istraživačke infrastrukture,
- razrada međusobno prihvatljivih mjera za sprečavanje nezakonitih aktivnosti.

*Članak 70.***Pranje novca**

1. Stranke se slažu da je potrebno činiti napore i surađivati kako bi se spriječila upotreba njihovih finansijskih sustava za pranje prihoda stečenih kaznenim djelima općenito, a posebno trgovinom drogom.

2. Suradnja u ovom području uključuje administrativnu i tehničku pomoć s ciljem uspostavljanja odgovarajućih standarda protiv pranja novca koji su jednaki standardima koje su na ovom području usvojili Zajednica i međunarodni forumi, uključujući Radnu skupinu za finansijsko djelovanje (FATF).

*Članak 71.***Droge**

U okviru svojih pojedinačnih ovlasti i nadležnosti, stranke surađuju na povećanju djelotvornosti i učinkovitosti politika i mjera protiv nezakonite proizvodnje, opskrbe i prometa opojnim drogama i psihotropnim tvarima, uključujući sprečavanje zloupotrebe prekursora, kao i na poticanju sprečavanja i smanjivanja potražnje za drogama. Suradnja u ovom području temelji se na međusobnom savjetovanju i tijesnoj koordinaciji između stranaka u pogledu ciljeva i mjera u različitim područjima povezanima s drogom.

*Članak 72.***Nezakonita imigracija**

1. Države članice i Republika Armenija suglasne su surađivati na sprečavanju i kontroli nezakonite imigracije. U tu svrhu:

- Republika Armenija suglasna je ponovo prihvatiti sve svoje državljane koji se nezakonito nalaze na državnom području neke države članice, na zahtjev te države članice i bez dodatnih formalnosti,

▼B

— i svaka je država članica suglasna ponovo prihvatiti sve svoje državljane, kako su definirani za potrebe Zajednice, koji se nezakonito nalaze na državnom području Republike Armenije, na zahtjev Republike Armenije i bez dodatnih formalnosti.

Države članice i Republika Armenija isto će tako svojim državljanima za tu svrhu osigurati odgovarajuće identifikacijske isprave.

2. Republika Armenija suglasna je sklopiti bilateralne sporazume s državama članicama koje to budu tražile, kojima će se regulirati posebne obveze u pogledu ponovnog prihvata, uključujući obvezu ponovnog prihvata državljana drugih zemalja i osoba bez državljanstva koje su stigle na državno područje bilo koje od tih država članica iz Republike Armenije ili koje su stigle na državno područje Republike Armenije iz bilo koje od tih država članica.

3. Vijeće za suradnju ispituje koji bi se dodatni zajednički napori mogli učiniti radi sprečavanja i kontrole nezakonite imigracije.

GLAVA IX.

KULTURNA SURADNJA

Članak 73.

Stranke se obvezuju da će promicati, poticati i olakšavati kulturnu suradnju. Predmet suradnje mogu biti, tamo gdje je to primjereno, programi Zajednice za kulturnu suradnju ili takvi programi jedne ili više država članica, a mogu se razvijati i daljnje aktivnosti od zajedničkog interesa.

GLAVA X.

FINANCIJSKA SURADNJA U PODRUČJU TEHNIČKE POMOĆI

Članak 74.

Radi postizanja ciljeva ovog Sporazuma, a u skladu s člancima 75., 76. i 77., Republika Armenija od Zajednice prima privremenu financijsku pomoć preko tehničke pomoći u obliku bespovratnih sredstava. Svrha je ove pomoći ubrzanje gospodarske preobrazbe Republike Armenije.

Članak 75.

Ta financijska pomoć obuhvaćena je u okviru programa Tacis, kako je predviđeno odgovarajućom uredbom Vijeća.

▼B*Članak 76.*

Ciljevi i područja financijske pomoći Zajednice utvrđuju se u okvirnom programu koji će odražavati prioritete određene prema dogovoru obiju stranaka, uzimajući u obzir potrebe Republike Armenije, sposobnost sektora da tu pomoć upotrijebe i napredak reforme. Stranke o tome obavješćuju Vijeće za suradnju.

Članak 77.

Da bi omogućile optimalnu upotrebu raspoloživih sredstava, stranke osiguravaju da tehnička pomoć Zajednice budu dobro usklađena s doprinosima iz drugih izvora kao što su države članice, druge zemlje i međunarodne organizacije kao na primjer Međunarodna banka za obnovu i razvoj i Europska banka za obnovu i razvoj.

GLAVA XI.

INSTITUCIONALNE, OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 78.

Ovim se osniva Vijeće za suradnju koje nadzire provedbu ovog Sporazuma. Ono se sastaje jednom godišnje na ministarskoj razini. U svrhu postizanja ciljeva ovog Sporazuma, ono razmatra sva važna pitanja koja proizlaze iz okvira ovog Sporazuma i sva ostala bilateralna ili međunarodna pitanja od zajedničkog interesa. Vijeće za suradnju može davati i odgovarajuće preporuke, prema dogovoru između dviju stranaka.

Članak 79.

1. Vijeće za suradnju sastoji se od članova Vijeća Europske unije i članova Komisije Europskih zajednica, s jedne strane, i članova Vlade Republike Armenije, s druge strane.
2. Vijeće za suradnju donosi svoj poslovnik.
3. Vijećem za suradnju naizmjenično predsjedava predstavnik Zajednice i član Vlade Republike Armenije.

Članak 80.

1. Vijeću za suradnju u obavljanju njegovih dužnosti pomaže Odbor za suradnju koji čine predstavnici članova Vijeća Europske unije i članova Komisije Europskih zajednica, s jedne strane, i predstavnici

▼B

Vlade Republike Armenije, s druge strane, obično na razini viših državnih službenika. Vijećem za suradnju naizmjenično predsjedava Zajednica i Republika Armenija.

Vijeće za suradnju u svojem poslovniku utvrđuje dužnosti Odbora za suradnju koje uključuju pripremu sastanaka Vijeća za suradnju, kao i način djelovanja Odbora.

2. Vijeće za suradnju može bilo koju od svojih ovlasti prenijeti na Odbor za suradnju, koji će osigurati kontinuitet između sastanaka Vijeća za suradnju.

Članak 81.

Vijeće za suradnju može donijeti odluku o osnivanju bilo kojeg drugog posebnog odbora ili tijela koje mu može pomoći u obavljanju njegovih dužnosti te odrediti sastav i dužnosti takvih odbora ili tijela, kao i način njihovog djelovanja.

Članak 82.

Pri proučavanju bilo kojeg pitanja koje se u okviru ovog Sporazuma pojavi u vezi s odredbom koja se odnosi na GATT/WTO, Vijeće za suradnju u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir tumačenje predmetnog članka GATT-a/WTO-a koje općenito prihvaćaju članice WTO-a.

Članak 83.

Ovim se osniva Odbor za parlamentarnu suradnju. To je forum za članove Nacionalne skupštine Republike Armenije i Europskog parlamenta koji će se sastajati i razmjenjivati mišljenja. Sastaje se u vremenskim razmacima koje sam odredi.

Članak 84.

1. Odbor za parlamentarnu suradnju sastoji se od članova Europskog parlamenta, s jedne strane, i članova Nacionalne skupštine Republike Armenije, s druge strane.

2. Odbor za parlamentarnu suradnju donosi svoj poslovnik.

3. Odborom za parlamentarnu suradnju naizmjenično predsjedava Europski parlament i Nacionalna Skupština Republike Armenije, u skladu s odredbama utvrđenima u njegovom poslovniku.

▼ B*Članak 85.*

Odbor za parlamentarnu suradnju može od Vijeća za suradnju zatražiti relevantne informacije o provedbi ovog Sporazuma, koji će onda tražene informacije dati Odboru.

Odbor za parlamentarnu suradnju obavješćuje se o preporukama Vijeća za suradnju.

Odbor za parlamentarnu suradnju može davati preporuke Vijeću za suradnju.

Članak 86.

1. U okviru ovog Sporazuma, svaka se stranka obvezuje osigurati da fizičke i pravne osobe druge stranke imaju pristup, bez diskriminacije u odnosu na njezine vlastite državljane, nadležnim sudovima i administrativnim tijelima stranaka kako bi branili svoja osobna prava i vlasnička prava, uključujući pravo intelektualnog, industrijskog i komercijalnog vlasništva.

2. U granicama svojih ovlaštenja i nadležnosti, stranke:

— potiču usvajanje arbitraže za rješavanje sporova koji proizašle iz poslovnih transakcija i suradnje među gospodarskim subjektima Zajednice i Republike Armenije,

— su suglasne da u slučajevima kad se neki spor uputi na arbitražu, svaka stranka u sporu može, osim ako pravila odabranog arbitražnog centra predviđaju drukčije, izabrati svojeg arbitra bez obzira na njegovu nacionalnost i da predsjedavajući treći arbitar ili jedini arbitar može biti državljanin treće države,

— će svojim gospodarskim subjektima preporučiti da uz obostrani pristanak odaberu pravo koje će se primjenjivati na njihove ugovore,

— potiču primjenu arbitražnih pravila koja je sastavila Komisija Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo (Uncitral) i arbitražu bilo kojeg centra države potpisnice Konvencije o priznavanju i izvršenju stranih arbitražnih odluka, sastavljene u New Yorku 10. lipnja 1958.

Članak 87.

Ništa u ovom Sporazumu nijednu stranku ne sprečava da poduzima mjere:

▼ B

- (a) koje smatra potrebnim za sprečavanje otkrivanja informacija u suprotnosti s njezinim bitnim sigurnosnim interesima;
- (b) koje se odnose na proizvodnju ili trgovinu oružjem, municijom ili vojnim materijalom, ili na istraživanje, razvoj ili proizvodnju koja je neophodna za obrambene svrhe, pod uvjetom da te mjere ne narušavaju uvjete tržišnog natjecanja za proizvode koji nisu posebno namijenjeni za vojne svrhe;
- (c) koje smatra bitnima za vlastitu sigurnost u slučaju ozbiljnih unutarnjih nemira koji negativno utječu na održavanje zakona i reda, u vrijeme rata ili ozbiljnih međunarodnih napetosti koje predstavljaju ratnu prijetnju, ili radi ispunjavanja obveza koje je preuzela u svrhu održavanja mira i međunarodne sigurnosti;
- (d) koje smatra potrebnima za ispunjavanje međunarodnih obveza i dužnosti u pogledu kontrole industrijske robe i tehnologija dvojne namjene.

Članak 88.

1. U područjima na koja se odnosi ovaj Sporazum i ne dovodeći u pitanje u njemu sadržane posebne odredbe:

— režim koji Republika Armenija primjenjuje u odnosu na Zajednicu ne smije prouzročiti diskriminaciju među državama članicama, njihovim državljanima i njihovim trgovačkim društvima ili poduzećima,

— režim koji Zajednica primjenjuje u odnosu na Republiku Armeniju ne smije prouzročiti diskriminaciju među armenskim državljanima ili njezinim trgovačkim društvima ili poduzećima.

2. Odredbe stavka 1. ne dovode u pitanje pravo stranaka da primjenjuju odgovarajuće odredbe njihovog fiskalnog zakonodavstva na porezne obveznike koji s obzirom na mjesto boravišta nisu u jednakom položaju.

Članak 89.

1. Svaka od dviju stranaka može bilo kakav spor u pogledu primjene ili tumačenja ovog Sporazuma uputiti na rješavanje Vijeću za suradnju.

2. Vijeće za suradnju spor može riješiti preporukom.

3. Ako spor nije moguće riješiti u skladu sa stavkom 2., svaka stranka može drugu stranku obavijestiti o imenovanju miritelja; druga stranka mora zatim u roku od dva mjeseca imenovati drugog miritelja. Za potrebe primjene ovog postupka Zajednica i države članice smatraju se jednom strankom u sporu.

▼B

Trećeg miritelja imenuje Vijeće za suradnju.

Miritelji donose preporuke većinom glasova. Te preporuke nisu obvezujuće za stranke.

4. Vijeće za suradnju može sastaviti poslovnik za rješavanje sporova.

Članak 90.

Stranke su suglasne hitno se savjetovati preko odgovarajućih kanala na zahtjev bilo koje od njih i razmotriti sve probleme u vezi s tumačenjem ili provedbom ovog Sporazuma i drugim relevantnim aspektima odnosa među strankama.

Odredbe ovog članka ni na koje način ne utječu niti dovode u pitanje članke 14., 89. i 95.

Članak 91.

Tretman koji se u skladu s ovim Sporazumom odobrava Republici Armeniji ni u kojem slučaju ne smije biti povoljniji od tretmana koji države članice odobravaju jedna drugoj.

Članak 92.

Za potrebe ovog Sporazuma, pojam „stranke” znači Republika Armenija, s jedne strane, i Zajednica ili države članice, odnosno Zajednica i države članice, u skladu s njihovim ovlastima, s druge strane.

Članak 93.

U mjeri u kojoj pitanja na koja se odnosi ovaj Sporazum pokriva Ugovor o Energetskoj povelji i njegovi protokoli, stupanjem na snagu taj se Ugovor i protokoli primjenjuju na ta pitanja, ali samo u mjeri u kojoj je takva primjena u njima predviđena.

Članak 94.

Ovaj se Sporazum sklapa za početno razdoblje od 10 godina. Ovaj se Sporazum automatski obnavlja svake godine pod uvjetom da nijedna stranka ne otkáže Sporazum putem pismene službene obavijesti upućene drugoj strani šest mjeseci prije njegovog isteka.

Članak 95.

1. Stranke poduzimaju sve opće ili posebne mjere potrebne za ispunjavanje njihovih obveza prema ovom Sporazumu. One se brinu za to da se postignu ciljevi utvrđeni ovim Sporazumom.

▼B

2. Ako bilo koja stranka smatra da druga stranka nije ispunila neku obvezu u skladu s ovim Sporazumom, ona može poduzeti odgovarajuće mjere. Prije nego što to učini, osim u posebno hitnim slučajevima, ona Vijeću za suradnju dostavlja sve relevantne informacije potrebne za temeljito razmatranje situacije s ciljem pronalaženja rješenja koje će biti prihvatljivo strankama.

Pri odabiru tih mjera prednost se mora dati onima koje najmanje narušavaju funkcioniranje ovog Sporazuma. Na zahtjev druge stranke, o tim se mjerama odmah obavješćuje Vijeće za suradnju.

Članak 96.

Prilozi I., II., III., i IV. zajedno s Protokolom čine sastavni dio ovog Sporazuma.

Članak 97.

Dok se ne postignu jednakovrijedna prava za pojedince i gospodarske subjekte na temelju ovog Sporazuma, ovaj Sporazum ne utječe na prava koja im osiguravaju postojeći sporazumi koji obvezuju jednu ili više država članica, s jedne strane, i Republiku Armeniju, s druge strane, osim u područjima koja su u nadležnosti Zajednice i ne dovodeći u pitanje obveze država članica koje proizlaze iz ovog Sporazuma u područjima koja su u njihovoj nadležnosti.

Članak 98.

Ovaj se Sporazum primjenjuje, s jedne strane, na područja u kojima se primjenjuju Ugovor o osnivanju Europske zajednice, Ugovor o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik i Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju te u skladu s uvjetima koji su utvrđeni u tim Ugovorima i, s druge strane, na državno područje Republike Armenije.

Članak 99.

Depozitar ovog Sporazuma je glavni tajnik Vijeća Europske unije.

Članak 100.

Izvornik ovog Sporazuma, čije su verzije na danskom, engleskom, finskom, francuskom, grčkom, nizozemskom, njemačkom, portugalskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i armenskom jeziku jednako vjerodostojne, polaže se kod glavnog tajnika Vijeća Europske unije.

Članak 101.

Ovaj Sporazum stranke odobravaju u skladu sa svojim postupcima.

▼B

Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon dana kada stranke obavijeste glavnog tajnika Vijeća Europske unije da su postupci spomenuti u prvom stavku okončani.

Stupanjem na snagu, te u mjeri u kojoj se tiče odnosa između Republike Armenije i Zajednice, ovaj Sporazum zamjenjuje Sporazum između Europske ekonomske zajednice, Europske zajednice za atomsku energiju i Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika o trgovini i gospodarskoj i trgovinskoj suradnji, potpisan u Bruxellesu 18. prosinca 1989.

Članak 102.

U slučaju da se, prije okončanja postupaka potrebnih za stupanje ovog Sporazuma na snagu, počnu primjenjivati određeni dijelovi ovog Sporazuma na temelju privremenog sporazuma između Zajednice i Republika Armenije, stranke su suglasne da u takvim okolnostima pojam „dan stupanja na snagu ovog Sporazuma” znači dan stupanja na snagu privremenog sporazuma.

Hecho en Luxemburgo, el veintidós de abril de mil novecientos noventa y seis.

Udfærdiget i Luxembourg den toogtyvende april nitten hundrede og seksoghalvfems.

Geschehen zu Luxemburg am zweiundzwanzigsten April neunzehnhundertsechsunneunzig.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις είκοσι δύο Απριλίου χίλια εννιακόσια ενενήντα έξι.

Done at Luxembourg on the twenty-second day of April in the year one thousand nine hundred and ninety-six.

Fait à Luxembourg, le vingt-deux avril mil neuf cent quatre-vingt-seize.

Fatto a Lussemburgo, addi ventidue aprile millenovecentonovantasei.

Gedaan te Luxemburg, de tweeëntwintigste april negentienhonderd zessenegentig.

Feito no Luxemburgo, em vinte e dois de Abril de mil novecentos e noventa e seis.

Tehty Luxemburgissa kahdentenkymmenentenätoisena päivänä huhtikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäkuusi.

Som skedde i Luxemburg den tjugoandra april nittonhundra nitiosex.

Կառավարված և հազար իննը հարյուր իննսուց վեց բվականի ապրիլի քսաներկուսին

▼B

Pour le Royaume de Belgique
Voor het Koninkrijk België
Für das Königreich Belgien

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift verbindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

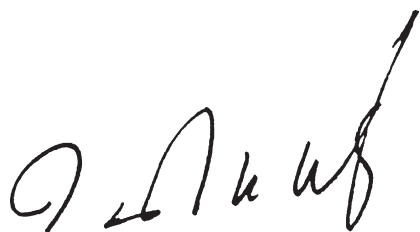

▼B

Por el Reino de España

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'C. Ferraz', written in a cursive style.

Pour la République française

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'A. L. ...', written in a cursive style.

Thar ceann na hÉireann

For Ireland

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Ray ...', written in a cursive style.

Per la Repubblica italiana

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Gian ...', written in a cursive style.

▼B

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

Pela República Portuguesa

Suomen tasavallan puolesta

För Republiken Finland

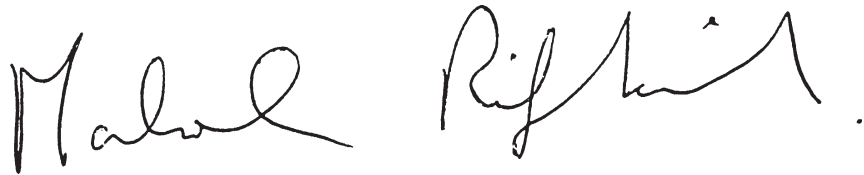

▼B

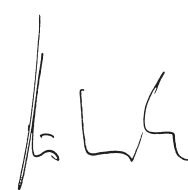
För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas
For De Europæiske Fællesskaber
Für die Europäischen Gemeinschaften
Για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες
For the European Communities
Pour les Communautés européennes
Per le Comunità europea
Voor de Europese Gemeenschappen
Pelas Comunidades Europeias
Euroopan yhteisöjen puolesta
För Europeiska gemenskaperna

Հայաստանի Հանրապետության համար

POPIS PRILOŽENIH DOKUMENATA

- Prilog I.* Povlastice koje Republika Armenija odobrava nezavisnim državama u skladu s člankom 9. stavkom 3.
- Prilog II.* Konvencije o intelektualnom, industrijskom i komercijalnom vlasništvu navedene u članku 42.
- Prilog III.* Financijske usluge iz članka 26. stavka 3.
- Prilog IV.* Rezerve Zajednice u skladu s člankom 23. stavkom 2.

Protokol o uzajamnoj pomoći administrativnih tijela u carinskim pitanjima

Protokol uz Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, radi uzimanja u obzir pristupanja Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike Europskoj uniji

Protokol uz Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, zbog pristupanja Republike Bugarske i Rumunjske Europskoj uniji

Protokol uz Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, o okvirnom sporazumu između Europske unije i Republike Armenije o općim načelima sudjelovanja Republike Armenije u programima Unije

▼B

PRILOG I.

**POVLASTICE KOJE REPUBLIKA ARMENIJA ODOBRAVA
NEZAVISNIM DRŽAVAMA U SKLADU S ČLANKOM 9. STAVKOM 3.**

Sve nezavisne države:

Uvozne se carine ne primjenjuju.

PRILOG II.

**KONVENCIJE O INTELEKTUALNOM, INDUSTRIJSKOM I
KOMERCIJALNOM VLASNIŠTVU IZ ČLANKA 42.**

1. Članak 42. stavak 2. odnosi se na sljedeće multilateralne konvencije:
  - Bernska konvencija za zaštitu književnih i umjetničkih djela (Pariški akt, 1971.),
  - Međunarodna konvencija za zaštitu umjetnika izvodača, proizvođača fonograma i organizacija za radiodifuziju (Rim, 1961.),
  - Protokol koji se odnosi na Madridski sporazum o međunarodnoj registraciji žigova (Madrid, 1989.),
  - Nicanski sporazum o međunarodnoj klasifikaciji proizvoda i usluga za registraciju žigova (Ženeva 1977., izmijenjen 1979.),
  - Budimpeštanski ugovor o međunarodnom priznavanju depozita mikroorganizama za potrebe patentnog postupka (1977., izmijenjen 1980.),
  - Međunarodna konvencija za zaštitu novih biljnih sorti (UPOV) (Ženevski akt, 1991.)
2. Vijeće za suradnju može preporučiti da se članak 42. stavak 2. primjenjuje na druge multilateralne konvencije. Ako se pojave problemi u području intelektualnog, industrijskog i komercijalnog vlasništva koji utječu na trgovinske uvjete, na zahtjev bilo koje od stranaka provest će se hitno savjetovanje s ciljem postizanja obostrano zadovoljavajućih rješenja.
3. Stranke potvrđuju važnost koju pripisuju obvezama koje proizlaze iz sljedećih multilateralnih konvencija:
  - Pariška konvencija za zaštitu industrijskog vlasništva (Stockholmski akt, 1967., izmijenjen 1979.),
  - Madridski sporazum o međunarodnoj registraciji žigova (Stockholmski akt, 1967., izmijenjen 1979.),
  - Ugovor o suradnji na području patenata (Washington, 1970., izmijenjen 1979. i 1984.).
4. Od stupanja ovog Sporazuma na snagu Republika Armenija, u pogledu priznavanja i zaštite intelektualnog, industrijskog i komercijalnog vlasništva, trgovačkim društvima i državljanima Zajednice odobrava tretman koji nije manje povoljan od tretmana odobrenog bilo kojoj trećoj zemlji u okviru bilateralnih sporazuma.
5. Odredbe stavka 4. ne primjenjuju se na povlastice koje Republika Armenija odobrava bilo kojoj trećoj zemlji na osnovi stvarne uzajamnosti te na povlastice koje Republika Armenija odobrava nekoj drugoj zemlji bivšeg SSSR-a.

▼B*PRILOG III.***FINANCIJSKE USLUGE IZ ČLANKA 26. STAVKA 3.**

Financijska usluga je svaka usluga financijske prirode koju nudi pružatelj financijskih usluga neke stranke. Financijske usluge uključuju sljedeće aktivnosti:

A. Sve usluge osiguranja i usluge povezane s osiguranjem

1. Izravno osiguranje (uključujući suosiguranje):
  - i. životno;
  - ii. neživotno.
2. Reosiguranje i retrocesija.
3. Posredovanje pri osiguranju, kao što je posredništvo i zastupništvo.
4. Pomoćne usluge povezane s osiguranjem, kao što su savjetodavne usluge, aktuarske usluge, usluge procjene rizika i likvidacije šteta.

B. Bankarske i ostale financijske usluge (isključujući osiguranje).

1. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana.
2. Davanje svih vrsta kredita uključujući, *inter alia*, potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i financiranje komercijalnih transakcija.
3. Financijski *leasing*.
4. Sve usluge platnog prometa i prijenosa novca, uključujući kreditna plaćanja i bankovne kreditne kartice.
5. Garancije i financijske obveze.
6. Trgovanje za vlastiti račun i za račun kupaca, bilo na burzi, na *over-the-counter* (OTC) tržištu ili drukčije:
  - (a) instrumentima tržišta novca (čekovi, mjenice, potvrde o depozitima itd.);
  - (b) devizama;
  - (c) izvedenim financijskim proizvodima koji uključuju, ali se ne ograničavaju na terminske ugovore i opcije;

▼ B

- (d) deviznim tečajevima i kamatama, uključujući proizvode kao što su swapovi, terminski tečajevi itd.
  - (e) prenosivim vrijednosnim papirima;
  - (f) drugim prodajnim instrumentima i financijskim sredstvima, uključujući zlatne ili srebrne poluge.
7. Sudjelovanje u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući supotpisivanje izdavanja vrijednosnih papira i plasiranje preko zastupnika (bilo javno ili privatno) i pružanje usluga povezanih s takvim izdavanjem.
  8. Novčarsko posredništvo.
  9. Upravljanje imovinom, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljom, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje mirovinskim fondovima, usluge čuvanja depozita i zaklada.
  10. Usluge naplate i obračuna financijskih sredstava, uključujući obveznice, izvedene financijske proizvode i ostale prijenosne instrumente.
  11. Savjetodavno posredovanje i druge pomoćne financijske usluge za sve aktivnosti navedene u gornjim točkama 1. do 10., uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje u pogledu investicija i portfelja, savjetovanje o kupovinama, te o restrukturiranju i strategiji poduzeća.
  12. Pružanje i prijenos financijskih informacija te obrada financijskih podataka i odgovarajući softver pružatelja ostalih financijskih usluga.

Sljedeće aktivnosti isključene su iz definicije financijskih usluga:

- (a) aktivnosti koje obavljaju središnje banke i druge javne institucije pri ostvarivanju monetarne ili tečajne politike;
- (b) aktivnosti koje za račun ili uz garanciju vlade obavljaju središnje banke, vladine agencije ili ministarstva, ili javne ustanove, osim kada te aktivnosti mogu obavljati pružatelji financijskih usluga u tržišnom natjecanju s takvim javnim subjektima;
- (c) aktivnosti koje čine dio statutornog sustava socijalnog ili javnog mirovinskog osiguranja, osim kada te aktivnosti mogu obavljati pružatelji financijskih usluga u tržišnom natjecanju s javnim subjektima ili privatnim institucijama.

*PRILOG IV.***REZERVE ZAJEDNICE U SKLADU S ČLANKOM 23. STAVKOM 2.****Rudarstvo**

U nekim se državama članicama za prava iskorištavanja ruda i minerala može zahtijevati koncesija za trgovačka društva koja nisu pod kontrolom Zajednice.

Ribarstvo

Pristup i iskorištavanje bioloških resursa i ribolovnih područja koja se nalaze u morskim vodama pod suverenosti ili jurisdikcijom država članica Zajednice ograničuje se na ribarske brodove koji plove pod zastavom države članice Zajednice i registrirani su na području Zajednice, ako nije predviđeno drukčije.

Kupovina nekretnina

U nekim državama članicama kupovina nekretnina od strane trgovačkih društava koja nisu iz Zajednice podliježe ograničenjima.

Audiovizualne usluge uključujući radio

Nacionalni tretman s obzirom na proizvodnju i distribuciju, uključujući radiodifuziju i druge oblike emitiranja za javnost, može biti rezerviran za audiovizualne radove koji ispunjavaju određene kriterije u pogledu podrijetla.

Telekomunikacijske usluge uključujući mobilne i satelitske usluge

Rezervirane usluge.

U nekim državama članicama pristup tržištu s obzirom na dopunske usluge i infrastrukturu ograničen je.

Profesionalne usluge

Usluge rezervirane za fizičke osobe koje su državljani država članica. Pod određenim uvjetima te osobe mogu osnivati trgovačka društva.

Poljoprivreda

U nekim državama članicama nacionalni tretman ne primjenjuje se na trgovačka društva koja nisu pod kontrolom Zajednice, a žele se baviti poljoprivrednom djelatnošću. Kupnja vinograda od strane trgovačkih društava koja nisu pod kontrolom Zajednice podliježe postupku prijave ili, prema potrebi, dobivanja odobrenja.

Usluge informativnih agencija

U nekim državama članicama postoje ograničenja za strani udio u trgovačkim društvima koja se bave izdavaštvom i radiodifuzijom.

▼B**PROTOKOL****o uzajamnoj pomoći administrativnih tijela u carinskim pitanjima***Članak 1.***Definicije**

Za potrebe ovog Protokola:

- (a) „carinsko zakonodavstvo” znači sve pravne ili regulatorne odredbe koje se primjenjuju na području stranaka i kojima se uređuje uvoz, izvoz, provoz robe i njezino podvrgavanje bilo kojem carinskom postupku, uključujući mjere zabrane, ograničenja i kontrole;
- (b) „tijelo podnositelj zahtjeva” znači nadležno administrativno tijelo koje je za tu svrhu imenovala stranka i koje traži pomoć u carinskim pitanjima;
- (c) „tijelo primatelj zahtjeva” znači nadležno administrativno tijelo koje je za tu svrhu imenovala stranka i koje prima zahtjev za pomoć u carinskim pitanjima;
- (d) „osobni podaci” znače sve informacije koje se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi.

*Članak 2.***Područje primjene**

1. Stranke u područjima pod njihovom nadležnosti jedna drugoj pomažu, na način i pod uvjetima utvrđenima u ovom Protokolu, u sprečavanju, otkrivanju i istraživanju aktivnosti kojima se krši carinsko zakonodavstvo.

2. Pomoć u carinskim pitanjima predviđena ovim Protokolom primjenjuje se na sva administrativna tijela stranaka koja su nadležna za primjenu ovog Protokola. Ona ne dovodi u pitanje pravila kojima se uređuje uzajamna pomoć u kaznenim pitanjima. Isto tako, ona ne uključuje informacije dobivene pri izvršavanju ovlasti na zahtjev pravosudnih tijela, osim u slučaju da ta tijela na to pristanu.

*Članak 3.***Pomoć na zahtjev**

1. Na zahtjev tijela podnositelja tijelo primatelj zahtjeva daje mu sve relevantne informacije koje će mu omogućiti da osigura ispravnu primjenu carinskog zakonodavstva, uključujući informacije koje se odnose na uočene ili planirane aktivnosti kojima se krši ili bi se moglo kršiti to zakonodavstvo.

▼B

2. Na zahtjev tijela podnositelja tijelo primatelj zahtjeva obavješćuje ga je li roba izvezena s područja jedne od stranaka pravilno uvezena na područje druge stranke, prema potrebi navodeći koji je carinski postupak bio primijenjen na tu robu.

3. Na zahtjev tijela podnositelja tijelo primatelj zahtjeva u okviru svojeg zakonodavstva poduzima potrebne korake da bi osiguralo provođenje nadzora nad:

- (a) fizičkim i pravnim osobama za koje postoji osnovana sumnja da krše ili da su prekršile carinsko zakonodavstvo;
- (b) mjestima gdje se roba skladišti na način koji pruža osnove za sumnju da su namijenjena za aktivnosti kojima se krši carinsko zakonodavstvo;
- (c) kretanjem robe za koje dobije prijavu da bi moglo prouzročiti kršenje carinskog zakonodavstva;
- (d) prijevoznim sredstvima za koja postoji osnovana sumnja da su bila, ili da bi mogla biti, upotrijebljena u aktivnostima kojima se krši carinsko zakonodavstvo.

*Članak 4.***Pomoć na vlastitu inicijativu**

Stranke jedna drugoj pružaju pomoć u skladu sa svojim zakonima., pravilima i drugim pravnim instrumentima bez prethodnog zahtjeva ako smatraju da je ona potrebna za pravilnu primjenu carinskog zakonodavstva, posebno ako dobiju informacije o:

- aktivnostima kojima se krši ili se čini da se krši to zakonodavstvo i koje mogu biti od interesa za drugu stranku,
- novim sredstvima ili metodama koje se koriste u obavljanju tih aktivnosti,
- robi za koju se zna da je predmet kršenja carinskog zakonodavstva,
- fizičkim ili pravnim osobama za koje postoji osnovana sumnja da krše ili da su prekršile carinsko zakonodavstvo,
- prijevoznim sredstvima za koja postoji osnovana sumnja da su bila, ili da bi mogla biti, upotrijebljena u aktivnostima kojima se krši carinsko zakonodavstvo.

▼ B*Članak 5.***Obavješćivanje o isporuci**

Na zahtjev tijela podnositelja tijelo primatelj zahtjeva poduzima u skladu sa svojim zakonodavstvom sve potrebne mjere za:

- dostavu svih dokumenata,

- slanje obavijesti o svim odlukama,

koje ulaze u područje primjene ovog Protokola, adresatu koji ima boravište ili sjedište na njegovom području. U takvim se slučajevima članak 6. stavak 3. primjenjuje u mjeri u kojoj se tiče samog zahtjeva.

*Članak 6.***Oblik i sadržaj zahtjeva za pomoć**

1. Zahtjevi u skladu s ovim Protokolom podnose se u pismenom obliku. Uz njih se prilažu potrebni dokumenti koji će omogućiti ispunjavanje tih zahtjeva. U hitnim slučajevima može se prihvatiti i usmeni zahtjev, ali on odmah mora biti potvrđen u pismenom obliku.

2. Zahtjevi u skladu sa stavkom 1. ovog članka sadrže sljedeće informacije:

- (a) naziv tijela koje podnosi zahtjev;

- (b) mjera koje se traži;

- (c) predmet zahtjeva i razlog za njegovo podnošenje;

- (d) zakone, pravila i druge pravne elemente u vezi sa zahtjevom;

- (e) što točnije i cjelovitije podatke o fizičkim ili pravnim osobama koje su predmet istraga;

- (f) pregled relevantnih činjenica i već obavljenih istraga, osim u slučajevima predviđenim u članku 5.

3. Zahtjevi se podnose na službenom jeziku tijela primatelja zahtjeva ili na jeziku koji je tom tijelu prihvatljiv.

4. Ako zahtjev ne ispunjava formalne uvjete, može se zatražiti njegov ispravak ili dopuna; mogu se, međutim, odrediti mjere predostrožnosti.

▼B*Članak 7.***Izvršavanje zahtjeva**

1. Da bi ispunilo zahtjev za pomoć, tijelo primatelj zahtjeva postupa u okviru granica svoje nadležnosti i raspoloživih resursa kao da djeluje za vlastiti račun ili na zahtjev drugih tijela te iste stranke, dostavljajući informacije koje već posjeduje, provodeći odgovarajuće istražne radnje ili organizirajući njihovo obavljanje. Ova odredba važi i za administrativni odjel kojemu tijelo primatelj zahtjeva taj zahtjev prosljeđuje ako ga ono samo ne može ispuniti.
2. Zahtjevi za pomoć izvršavaju se u skladu sa zakonima, pravilima i drugim pravnim instrumentima stranke kojoj je zahtjev upućen.
3. Propisno ovlašteni službenici jedne stranke mogu, uz pristanak druge uključene stranke i u okviru uvjeta koje je utvrdila ta druga stranka, od uređâ tijela primatelja zahtjeva ili nekog drugog tijela za koje je tijelo primatelj zahtjeva odgovorno, dobiti informacije koje se odnose na postupke kojima se krši ili bi se moglo kršiti carinsko zakonodavstvo i koje tijelo podnositelj zahtjeva treba za svrhe ovog Protokola.
4. Službenici jedne stranke mogu uz pristanak druge uključene stranke i podložno uvjetima koje je utvrdila ta druga stranka prisustvovati provođenju istrage na području te druge stranke.

*Članak 8.***Oblik u kojemu se informacije moraju dostavljati**

1. Tijelo primatelj zahtjeva dostavlja rezultate istraga tijelu podnositelju zahtjeva u obliku dokumenata, ovjerenih kopija dokumenata, izvješća i slično.
2. Umjesto dokumenata predviđenih u stavku 1. mogu se koristiti kompjutorizirane informacije pripremljene u bilo kojem obliku za istu svrhu.

*Članak 9.***Izuzeca od obveze pružanja pomoći**

1. Stranke mogu odbiti pružiti pomoć kako je predviđena ovim Protokolom ako bi pružanje pomoći:
  - (a) moglo dovesti u pitanje suverenost Republike Armenije ili države članice od koje je zatražena pomoć u skladu s ovim Protokolom; ili

▼B

- (b) moglo dovesti u pitanje javni poredak, sigurnost ili druge bitne interese, posebno u slučajevima iz članka 10. stavka 2.; ili
- (c) uključivalo valutne ili porezne propise koji ne spadaju u carinsko zakonodavstvo; ili
- (d) prekršilo industrijsku, poslovnu ili profesionalnu tajnu.

2. U slučajevima kad tijelo podnositelj zahtjeva zatraži pomoć koju ono samo ne bi moglo pružiti da se to od njega zatraži, ono u svojem zahtjevu treba skrenuti pozornost na tu činjenicu. Tijelo primatelj zahtjeva potom odlučuje kako će odgovoriti na takav zahtjev.

3. Ako se pomoć odbije, o toj odluci i razlozima za nju bez odlaganja se mora obavijestiti tijelo koje je podnijelo zahtjev za pomoć.

*Članak 10.***Razmjena informacija i povjerljivost**

1. Svaka informacija dostavljena u bilo kojem obliku u skladu s ovim Protokolom povjerljive je ili ograničene prirode, ovisno o pravilima koja primjenjuje svaka od stranaka. Za te informacije vrijedi obveza čuvanja službene tajne i zaštićene su na jednak način kao njima slične informacije, u skladu s relevantnim zakonima stranke koja ih je primila i s odgovarajućim odredbama koje se primjenjuju na institucije Zajednice.

2. Osobni podaci mogu se razmjenjivati samo ako se stranka koja ih dobije obveže da će te podatke čuvati na način koji je barem jednak onome koji na predmetni slučaj primjenjuje stranka koja je podatke dostavila.

3. Dobivene informacije upotrebljavaju se isključivo za svrhe ovog Protokola. Ako jedna od stranaka zatraži korištenje tih informacija u druge svrhe, mora prethodno zatražiti pisani pristanak tijela koje je informacije dostavilo. Osim toga, takvo korištenje podliježe svim ograničenjima koja odredi to tijelo.

4. Stavak 3. ne sprečava upotrebu informacija u bilo kakvom sudskom ili administrativnom postupku koji se naknadno pokrene zbog nepoštovanja carinskog zakonodavstva. O takvoj se upotrebi mora obavijestiti nadležno tijelo koje je informacije dostavilo.

5. Stranke u svojim dokaznim spisima, izvješćima i svjedočenjima te u postupcima i tužbama iznesenim pred sud mogu kao dokaz upotrijebiti informacije dobivene i dokumente korištene u skladu s odredbama ovog Protokola.

▼B*Članak 11.***Vještaci i svjedoci**

1. Službenik tijela primatelja zahtjeva za pomoć može biti ovlašten da se u okviru dodijeljenih ovlasti pojavi pred sudom kao vještak ili svjedok u sudskom ili administrativnom postupku koji se odnosi na pitanja obuhvaćena ovim Protokolom i koji je u nadležnosti druge stranke te predložiti predmete, dokumente ili njihove ovjerene kopije koji bi mogli biti potrebni za postupak. U zahtjevu za njegovo pojavljivanje mora biti konkretno navedeno zbog kojeg predmeta i na temelju koje funkcije ili kvalifikacije će taj službenik biti saslušan.
2. Ovlašteni službenik uživa zaštitu koju postojeće zakonodavstvo jamči službenicima tijela podnositelja zahtjeva na njegovom području.

*Članak 12.***Troškovi pomoći**

Stranke se odriču svih međusobnih tražbina za naknadu troškova nastalih u skladu s ovim Protokolom osim, prema potrebi, za troškove vještaka i svjedoka te tumača i prevoditelja koji nisu zaposleni u javnoj službi.

*Članak 13.***Primjena**

1. Primjena ovog Protokola povjerava se središnjim carinskim tijelima Republike Armenije, s jedne strane, i nadležnim službama Komisije Europskih zajednica te, prema potrebi, carinskim tijelima država članica, s druge strane. Oni odlučuju o svim praktičnim mjerama i postupcima koji su potrebni za njegovu primjenu, uzimajući u obzir važeća pravila u području zaštite podataka. Oni mogu nadležnim tijelima preporučiti izmjene za koje smatraju da bi trebale biti unesene u ovaj Protokol.
2. Stranke se međusobno savjetuju i jedna drugu obavješćuju o detaljnim pravilima provedbe koja se usvoje u skladu s odredbama ovog Protokola.

*Članak 14.***Komplementarnost**

Ne dovodeći u pitanje članak 10., sporazumi o međusobnoj pomoći sklopljeni između jedne ili više država članica i Republike Armenije ne dovode u pitanje odredbe Zajednice kojima se uređuje razmjena, između nadležnih službi Komisije Europskih zajednica i carinskih tijela država članica, svih informacija o carinskim pitanjima koje bi mogle biti od interesa za Zajednicu.

▼ M1

PROTOKOL

uz Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, radi uzimanja u obzir pristupanja Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike Europskoj uniji

KRALJEVINA BELGIJA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

IRSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURGA,

REPUBLIKA MAĐARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

▼ **M1**

dalje u tekstu „države članice”, koje zastupa Vijeće Europske unije, i

EUROPSKA ZAJEDNICA I EUROPSKA ZAJEDNICA ZA ATOMSKU ENERGIJU,

dalje u tekstu „Zajednice”, koje zastupa Vijeće Europske unije i Komisija Europskih zajednica,

s jedne strane, i

REPUBLIKA ARMENIJA

s druge strane,

UZIMAJUĆI U OBZIR pristupanje Češke, Estonije, Cipra, Latvije, Litve, Mađarske, Malte, Poljske, Slovenije i Slovačke Europskoj uniji 1. svibnja 2004.,

SPORAZUMJELI SU SE:

Članak 1.

Češka Republika, Estonija, Cipar, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Slovenija i Slovačka su strane Sporazuma o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane ⁽¹⁾, koji je potpisan u Luxembourggu 22. travnja 1996. (dalje u tekstu: Sporazum) i slijedom toga usvajaju i primaju na znanje, kao i ostale države članice, tekst Sporazuma i sve njemu priložene dokumente.

Članak 2.

Radi poštivanja nedavnog institucionalnog razvoja u Europskoj uniji, strane su se dogovorile da nakon isteka Sporazuma o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik, postojeće odredbe Sporazuma koje se odnose na Europsku zajednicu za ugljen i čelik vrijede za Europsku zajednicu, koja je preuzela prava i obveze Europske zajednice za ugljen i čelik.

Članak 3.

Ovaj Protokol je sastavni dio Sporazuma.

Članak 4.

1. Ovaj Protokol odobravaju Zajednice, Vijeće Europske unije u ime država članica i Republika Armenija u skladu s odgovarajućim postupcima.

⁽¹⁾ SL L 239, 9.9.1999., str. 3.

▼ M1

2. Strane obavješćuju jedna drugu o okončanju odgovarajućih postupaka iz stavka 1. Instrumenti o ratifikaciji se deponiraju u Glavnom tajništvu Vijeća Europske unije.

Članak 5.

1. Ovaj Protokol stupa na snagu 1. svibnja 2004. pod uvjetom da su svi instrumenti o ratifikaciji ovog Protokola deponirani prije tog datuma.

2. Ako do tog datuma nisu deponirani svi instrumenti o ratifikaciji ovog Protokola, ovaj Protokol stupa na snagu prvog dana prvog mjeseca nakon datuma deponiranja posljednjeg instrumenta o ratifikaciji.

Članak 6.

1. Tekst ovog Sporazuma, Završni akt i svi priloženi dokumenti sastavljaju se na češkom, estonskom, mađarskom, letonskom, litavskom, malteškom, poljskom, slovenskom i slovačkom jeziku.

2. Ovi tekstovi su priloženi ovom Protokolu i jednako su vjerodostojni kao tekstovi na drugim jezicima, u kojima su sastavljeni Sporazum, Završni akt i priloženi dokumenti.

Članak 7.

Ovaj Protokol je sastavljen u po dva primjerka na češkom, danskom, nizozemskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, njemačkom, grčkom, mađarskom, talijanskom, letonskom, litavskom, malteškom, poljskom, portugalskom, slovenskom, slovačkom, španjolskom, švedskom i armenijskom jeziku, s tim da je svaki tekst jednako vjerodostojan.

▼M1

Sastavljeno u Bruxellesu 19. svibnja 2004.

Hecho en Bruselas, el diecinueve de mayo del dos mil cuatro.

V Bruselu dne devatenáctého května dva tisíce čtyři.

Udfærdiget i Bruxelles den nittende maj to tusind og fire.

Geschehen zu Brüssel am neunzehnten Mai zweitausendundvier.

Kahe tuhande neljanda aasta maikuu üheksateistkümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δέκα εννέα Μαΐου δύο χιλιάδες τέσσερα.

Done at Brussels on the nineteenth day of May in the year two thousand and four.

Fait à Bruxelles, le dix-neuf mai deux mille quatre.

Fatto a Bruxelles, addì diciannove maggio duemilaquattro.

Briselē, divi tūkstoši ceturťā gada deviņpadsmitajā maijā.

Priimta du tūkstančiai ketvirtų metų gegužės devynioliktą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-negyedik év május havának tizenkilencedik napján.

Magħmul fi Brussel, id-19 ta' Mejju, 2004.

Gedaan te Brussel, de negentiende mei tweeduizendvier.

Sporządzono w Brukseli, dnia dziewiętnastego maja roku dwutysięcznego czwartego.

Feito em Bruxelas, em dezanove de Maio de dois mil e quatro.

V Bruseli devātnāsteho māja dvetisicštyri.

V Bruslju, devetnajstega maja dva tisoč štiri.

Tehty Brysselissä yhdeksäntenätoista päivänä toukokuuta vuonna kak-situhattaneljä.

Som skedde i Bryssel den nittonde maj tjugohundrafyra.

▼ M1

Por los Estados miembros	Por las Comunidades Europeas
Za členské státy	Za Evropská společenství
For medlemsstaterne	For De Europæiske Fællesskaber
Für die Mitgliedstaaten	Für die Europäischen Gemeinschaften
Liikmesriikide nimel	Euroopa ühenduste nimel
Για τα κράτη μέλη	Για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες
For the Member States	For the European Communities
Pour les États membres	Pour les Communautés européennes
Per gli Stati membri	Per le Comunità europee
Dalībvalstu vārdā	Eiropas Kopienų vārdā
Valstybių narių vardu	Europos Bendrijų vardu
A tagállamok részéről	Az Európai Közösségek részéről
Għall-Istati Membri	Għall-Komunitajiet Ewropej
Voor de lidstaten	Voor de Europese Gemeenschappen
W imieniu Państw Członkowskich	W imieniu Wspólnot Europejskich
Pelos Estados-Membros	Pelas Comunidades Europeias
Za členské štáty	Za Európske spoločenstvá
Za države članice	Za Evropske skupnosti
Jäsenvaltioiden puolesta	Euroopan yhteisöjen puolesta
På medlemsstaternas vägnar	På Europeiska gemenskapernas vägnar

ԱՆԳԱՍ ՊԵՏՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՏ՝

Por la República de Armenia
Za Arménskou republiku
For Republikken Armenien
Für die Republik Armenien
Armeenia Vabariigi nimel

Για τη Δημοκρατία της Αρμενίας
For the Republic of Armenia
Pour la République d'Arménie
Per la Repubblica di Armenia
Armēnijas Republikas vārdā
Armēnijos Respublikos vardu
Az Örmény Köztársaság részéről
Ghar-Repubblika ta' l-Armenja
Voor de Republiek Armenië
W imieniu Republiki Armenii
Pela República da Arménia
Za Arménsku republiku
Za Republiko Armenijo
Armenian tasavallan puolesta
På Republiken Armeniens vägnar

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՏ՝

ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՏ՝

▼ M2

PROTOKOL

uz Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, zbog pristupanja Republike Bugarske i Rumunjske Europskoj uniji

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

IRSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MAĐARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

▼ M2

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

dalje u tekstu „države članice”, koje predstavlja Vijeće Europske unije i

EUROPSKA ZAJEDNICA i EUROPSKA ZAJEDNICA ZA ATOMSKU ENERGIJU,

dalje u tekstu „Zajednice”, koje predstavlja Vijeće Europske unije i Europska komisija,

s jedne strane, i

REPUBLIKA ARMENIJA,

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke” za potrebe ovog Protokola,

UZIMAJUĆI U OBZIR odredbe Ugovora između Kraljevine Belgije, Češke Republike, Kraljevine Danske, Savezne Republike Njemačke, Republike Estonije, Helenske Republike, Kraljevine Španjolske, Francuske Republike, Irske, Talijanske Republike, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Velikog Vojvodstva Luksemburga, Mađarske, Republike Malte, Kraljevine Nizozemske, Republike Austrije, Republike Poljske, Portugalske Republike, Republike Slovenije, Slovačke Republike, Republike Finske, Kraljevine Švedske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske (država članica Europske unije) i Republike Bugarske i Rumunjske o pristupanju Republike Bugarske i Rumunjske Europskoj uniji koji je potpisan u Luxembourg 25. travnja 2005. i primjenjuje se od 1. siječnja 2007.,

UZIMAJUĆI U OBZIR nove okolnosti u odnosima između Republike Armenije i Europske unije nastale zbog pristupanja dviju novih država članica EU-u, što otvara nove mogućnosti i donosi nove izazove za suradnju između Republike Armenije i Europske unije,

UZIMAJUĆI U OBZIR želju stranaka da osiguraju realizaciju i provedbu ciljeva i načela SPS-a,

SPORAZUMJELI SU SE:

Članak 1.

Republika Bugarska i Rumunjska stranke su Sporazuma o partnerstvu i suradnji o uspostavi partnerstva između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, koji je potpisan u Luxembourg 22. travnja 1996. i stupio na snagu 1. srpnja 1999. (dalje u tekstu „Sporazum”) te usvajaju i primaju na znanje na isti

▼ M2

način kao i ostale države članice tekstove Sporazuma, kao i zajedničkih izjava, razmjena pisama i izjave Republike Armenije priloženih Završnom aktu potpisanom na isti datum i Protokolu uz Sporazum od 19. svibnja 2004., koji je stupio na snagu 1. ožujka 2005.

Članak 2.

Ovaj Protokol sastavni je dio Sporazuma.

Članak 3.

1. Ovaj Protokol odobravaju Zajednice, Vijeće Europske unije u ime država članica i Republika Armenija u skladu s vlastitim postupcima.
2. Stranke se međusobno obavješćuju o dovršetku odgovarajućih postupaka iz prethodnog stavka. Instrumenti odobrenja polažu se u Glavnom tajništvu Vijeća Europske unije.

Članak 4.

1. Ovaj Protokol stupa na snagu prvog dana prvog mjeseca koji slijedi nakon datuma polaganja posljednjeg instrumenta odobrenja.
2. Do njegovog stupanja na snagu, ovaj Protokol se primjenjuje privremeno s učinkom od 1. siječnja 2007.

Članak 5.

1. Tekstovi Sporazuma, Završnog akta i svih njemu priloženih dokumenata, kao i Protokol uz Sporazum od 19. svibnja 2004., sastavljeni su na bugarskom i rumunjskom jeziku.
2. Priloženi su ovom Protokolu i jednako su vjerodostojni kao i tekstovi na drugim jezicima na kojima su sastavljeni Sporazum, Završni akt i svi njemu priloženi dokumenti, kao i Protokol uz Sporazum od 19. svibnja 2004.

Članak 6.

Ovaj je Protokol sastavljen u dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, nizozemskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, njemačkom, grčkom, mađarskom, talijanskom, latvijskom, litavskom, malteškom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovenskom, slovačkom, španjolskom, švedskom, i armenskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

▼ M2

Съставено в Брюксел на двадесет и седми юни две хиляди и седма година.

Hecho en Bruselas, el veintisiete de junio de dos mil siete.

V Bruselu dne dvacátého sedmého června dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Bruxelles, den syvogtyvende juni to tusind og syv.

Geschehen zu Brüssel am siebenundzwanzigsten Juni zweitausendsieben.

Kahe tuhande seitsmenda aasta juunikuu kahekümne seitsmendal päeval Brüsselis

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι επτά Ιουνίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Brussels on the twenty-seventh day of June in the year two thousand and seven.

Fait à Bruxelles, le vingt-sept juin deux mille sept.

Fatto a Bruxelles, addì ventisette giugno duemilasette.

Briselē, divi tūkstoši septītā gada divdesmit septītajā jūnijā

Priimta du tūkstančiai septintųjų metų birželio dvidešimt septintą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kettőezer-hetedik év június havának huszonhatedik napján.

Magħmul fi Brussell, is-sebgha u ghoxrin ta' Lulju, elfejn u sebgha

Gedaan te Brussel, de zevenentwintigste juni tweeduizend zeven.

Sporządzono w Brukseli dnia dwudziestego siódmego czerwca roku dwa tysiące siódmego.

Feito em Bruxelas, em vinte e sete de Junho de dois mil e sete.

Încheiat la Bruxelles la douăzeci și șapte iunie, anul două mii șapte.

V Bruseli dvadsiateho siedmeho júna dvetisícšedem

V Bruslju, sedemindvajsetega junija leta dva tisoč sedem.

Tehty Brysselissä kahdentenäkymmenentenäseitsemäntenä päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhattaseitsemän.

Som skedde i Bryssel den tjugosjunde juni tjugohundrasju.

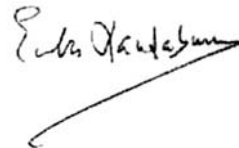
Կառուարված է Բրյուսել քաղաքում 2007 թվականի հունիսի 27 -ին:

▼ M2

За Държавите-членки
 Por los Estados miembros
 Za členské státy
 For medlemsstaterne
 Für die Mitgliedstaaten
 Liikmesriikide nimel
 Για τα κράτη μέλη
 For the Member States
 Pour les États membres
 Per gli Stati membri
 Dalībvalstu vārdā
 Valstybių narių vardu
 A tagállamok részéről
 Għall-Istati Membri
 Voor de lidstaten
 W imieniu państw członkowskich
 Pelos Estados-Membros
 Pentru statele membre
 Za členské štáty
 Za države članice
 Jäsenvaltioiden puolesta
 På medlemsstaternas vägnar
 ԱՆՂԱՄ ՊԵՏՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ

За Европейските общности
 Por las Comunidades Europeas
 Za Evropská společenství
 For De Europæiske Fællesskaber
 Für die Europäischen Gemeinschaften
 Euroopa Ühenduste nimel
 Για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες
 For the European Communities
 Pour les Communautés européennes
 Per le Comunità europee
 Eiropas Kopienų vārdā
 Europos Bendrijų vardu
 Az Európai Közösségek részéről
 Għall-Komunitajiet Ewropej
 Voor de Europese Gemeenschappen
 W imieniu Wspólnot Europejskich
 Pelas Comunidades Europeias
 Pentru Comunitatea Europeană
 Za Európske spoločenstvá
 Za Evropski skupnosti
 Euroopan yhteisöjen puolesta
 På Europeiska gemenskapernas vägnar
 ԵՄԸՈՒՊԵՏՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ

За Република Армения
 Por la República de Armenia
 Za Arménskou republiku
 For Republikken Armenien
 Für die Republik Armenien
 Armeenia Vabariigi nimel
 Για τη Δημοκρατία της Αρμενίας
 For the Republic of Armenia
 Pour la République d'Arménie
 Per la Repubblica d'Armenia
 Armēnijas Republikas vārdā
 Armenijos Respublikos vardu
 Az Örmény Köztársaság részéről
 Ghar-Repubblika ta' l-Armenja
 Voor de Republiek Armenië
 W imieniu Republiki Armenii
 Pela República da Arménia
 Pentru Republica Armenia
 Za Arménsku republiku
 Za Republiko Armenijo
 Armenian tasavallan puolesta
 På Republiken Armeniens vägnar

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

▼ M3**PROTOKOL****uz Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, o okvirnom sporazumu između Europske unije i Republike Armenije o općim načelima sudjelovanja Republike Armenije u programima Unije**

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu „Unija”,

s jedne strane,

i

REPUBLIKA ARMENIJA, dalje u tekstu „Armenija”,

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke”

budući da:

- (1) Armenija je sklopila Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Armenije, s druge strane (dalje u tekstu „Sporazum”), koji je stupio na snagu 1. srpnja 1999.
- (2) Europsko vijeće na zasjedanju 17. i 18. lipnja 2004. u Bruxellesu pozdravilo je prijedloge Europske komisije u pogledu Europske politike susjedstva (EPS) i podržalo zaključke Vijeća od 14. lipnja 2004.
- (3) Vijeće je u brojnim daljnjim prilikama u više navrata donosilo zaključke u prilog toj politici.
- (4) Vijeće je 5. ožujka 2007. izrazilo potporu općem i globalnom pristupu opisanom u Komunikaciji Europske komisije od 4. prosinca 2006. kako bi se omogućilo partnerima Europske politike susjedstva da sudjeluju u agencijama i programima Zajednice na temelju njihovih zasluga i ako za to postoji pravna osnova.
- (5) Armenija je izrazila želju za sudjelovanjem u više programa Unije.
- (6) Posebne uvjete u pogledu sudjelovanja Armenije u svakom pojedinačnom programu Unije, posebno u vezi s financijskim doprinosom te postupcima izvješćivanja i provedbe evaluacije, trebalo bi utvrditi u memorandumu o razumijevanju između Europske komisije i nadležnih tijela Armenije,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Članak 1.

Armeniji je dopušteno sudjelovati u svim sadašnjim i budućim programima Unije koji su otvoreni za sudjelovanje Armenije, u skladu s odgovarajućim odredbama kojima se donose takvi programi.

▼ M3*Članak 2.*

Armenija financijski doprinosi općem proračunu Europske unije na način koji odgovara posebnim programima u kojima Armenija sudjeluje.

Članak 3.

Predstavnici Armenije mogu, u vezi s pitanjima koja se tiču Armenije, sudjelovati kao promatrači u upravljačkim odborima koji su odgovorni za praćenje programa kojima Armenija financijski doprinosi.

Članak 4.

Projekti i inicijative koje predlažu sudionici iz Armenije podliježu, koliko god je to moguće, jednakim uvjetima, pravilima i postupcima koji se za programe o kojima je riječ primjenjuju na države članice.

Članak 5.

Posebni uvjeti u pogledu sudjelovanja Armenije u svakom pojedinačnom programu, posebno u vezi s plativim financijskim doprinosom i postupcima izvješćivanja i provedbe evaluacije, utvrđuju se memorandumom o razumijevanju između Europske komisije i nadležnih tijela Armenije na temelju kriterija utvrđenih programima o kojima je riječ.

Ako Armenija zatraži vanjsku pomoć Unije kako bi sudjelovala u određenom programu Unije na temelju članka 3. Uredbe (EZ) br. 1638/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 2006. o utvrđivanju općih odredbi o uspostavi Europskog instrumenta za susjedstvo i partnerstvo ili na temelju bilo koje slične uredbe kojom se predviđa vanjska pomoć Unije Armeniji i koja bi mogla biti donesena u budućnosti, financijskim sporazumom određuju se uvjeti pod kojima Armenija koristi vanjsku pomoć Unije, u skladu s posebice člankom 20. Uredbe (EZ) br. 1638/2006.

Članak 6.

Svakim memorandumom o razumijevanju sklopljenim na temelju članka 5. određuje se, u skladu s Uredbom Vijeća (EZ, EURATOM) br. 1605/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. lipnja 2002. o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica, da financijsku kontrolu ili revizije ili druge provjere, uključujući administrativne istrage, provode Europska komisija, Europski ured za borbu protiv prijevара i Revizorski sud ili se one provode pod njihovim nadzorom.

Utvrđuju se detaljne odredbe o financijskoj kontroli i reviziji, administrativnim mjerama, sankcijama i oduzimanju isplaćenih sredstava, kojima se omogućava dodjela ovlasti Europskoj komisiji, Europskom uredu za borbu protiv prijevара i Revizorskom sudu koje su jednake njihovim ovlastima prema korisnicima ili ugovarateljima s poslovnim nastanom u Uniji.

▼ M3*Članak 7.*

Ovaj Protokol primjenjuje se u razdoblju u kojem je Sporazum na snazi.

Ovaj Protokol potpisuju i odobravaju stranke u skladu s njihovim odgovarajućim postupcima.

Svaka stranka može otkazati ovaj Protokol putem pisane obavijesti drugoj ugovornoj stranci.

Ovaj Protokol prestaje šest mjeseci nakon datuma takve obavijesti.

Prestanak Protokola otkazivanjem od strane bilo koje od stranaka nema utjecaja na provjere i kontrole koje se prema potrebi trebaju provesti u skladu s odredbama utvrđenima kako je predviđeno u člancima 5. i 6.

Članak 8.

Najkasnije tri godine nakon stupanja na snagu ovog Protokola i svake treće godine nakon toga, obje stranke mogu preispitati provedbu ovog Protokola na temelju stvarnog sudjelovanja Armenije u programima Unije.

Članak 9.

Ovaj se Protokol primjenjuje, s jedne strane, na državna područja na koja se primjenjuje Ugovor o funkcioniranju Europske unije i u skladu s uvjetima utvrđenima u tom Ugovoru, a s druge strane na državno područje Armenije.

Članak 10.

Ovaj Protokol stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon dana kada su stranke jedna drugu diplomatskim putem obavijestile o završetku postupaka potrebnih za njegovo stupanje na snagu.

Članak 11.

Ovaj Protokol sastavni je dio Sporazuma.

Članak 12.

Ovaj je Protokol sastavljen u dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, nizozemskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, njemačkom, grčkom, mađarskom, talijanskom, latvijskom, litavskom, malteškom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i armenskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

▼ M3

Съставено в Брюксел на седемнадесети декември две хиляди и дванадесета година.

Hecho en Bruselas, el diecisiete de diciembre de dos mil doce.

V Bruselu dne sedmnáctého prosince dva tisíce dvanáct.

Udfærdiget i Bruxelles den syttende december to tusind og tolv.

Geschehen zu Brüssel am siebzehnten Dezember zweitausendzwoölf.

Kahe tuhande kaheteistkümnenda aasta detsembrikuu seitsmeteistkümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δέκα εφτά Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες δώδεκα.

Done at Brussels on the seventeenth day of December in the year two thousand and twelve.

Fait à Bruxelles, le dix-sept décembre deux mille douze.

Fatto a Bruxelles, addì diciassette dicembre duemiladodici.

Briselē, divi tūkstoši divpadsmitā gada septiņpadsmitajā decembrī.

Priimta du tūkstančiai dvyliktą metų gruodžio septynioliktą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétézer-tizenkettedik év december havának tizenhetedik napján.

Magħmul fi Brussell, fis-sbatax-il jum ta' Diċembru tas-sena elfejn u tnax.

Gedaan te Brussel, de zeventiende december tweeduizend twaalf.

Sporządzono w Brukseli dnia siedemnastego grudnia roku dwa tysiące dwunastego.

Feito em Bruxelas, em dezassete de dezembro de dois mil e doze.

Întocmit la Bruxelles la șaptesprezece decembrie două mii doisprezece.

V Bruseli sedemnásteho decembra dvetisícdvanásť.

V Bruslju, dne sedemnajstega decembra leta dva tisoč dvanajst.

Tehty Brysselissä seitsemäntenätoista päivänä joulukuuta vuonna kaksi-tuhattakaksitoista.

Som skedde i Bryssel den sjuttonde december tjugohundratolv.

Կատարված է Բրյուսելում, երկու հազար տասներկու թվականի դեկտեմբերի տասնյոթին

▼ M3

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 За Европскου unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Għall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen
 Եվրոպական Միության կողմից

Εκκλαροντζ .
Ulfar Juit

За Република Армения
 Por la Republica de Armenia
 За Армénskou republiku
 For Republikken Armenien
 Für die Republik Armenien
 Armeenia Vabariigi nimel
 Για τη Δημοκρατία της Αρμενίας
 For the Republic of Armenia
 Pour la République d'Arménie
 Per la Repubblica di Armenia
 Armēnijas Republikas vārdā –
 Armēnijos Respublikos vardu
 Örmény Köztársaság részéről
 Ghar-Republica tal-Armenja
 Voor de Republiek Armenië
 W imieniu Republiki Armenii
 Pela República da Armenia
 Pentru Republica Armenia
 Za Armensku republiku
 Za Republiko Armenijo
 Armenian tasavallan puolesta
 För Republikken Armenien
 Հայաստանի Հանրապետության կողմից

Արմաշյան

▼B

ZAVRŠNI AKT

Opunomoćenici:

KRALJEVINE BELGIJE,

KRALJEVINE DANSKE,

SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE,

HELENSKE REPUBLIKE,

KRALJEVINE ŠPANJOLSKE,

FRANCUSKE REPUBLIKE,

IRSKE,

TALIJANSKE REPUBLIKE,

VELIKOG VOJVODSTVA LUKSEMBURGA,

KRALJEVINE NIZOZEMSKE,

REPUBLIKE AUSTRIJE,

PORTUGALSKE REPUBLIKE,

REPUBLIKE FINSKE,

KRALJEVINE ŠVEDSKE,

UJEDINJENE KRALJEVINE VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

ugovornih stranaka Ugovora o osnivanju Europske zajednice, Ugovora o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

dalje u tekstu „države članice”, i

EUROPSKE ZAJEDNICE, EUROPSKE ZAJEDNICE ZA UGLJEN I ČELIK I EUROPSKE ZAJEDNICE ZA ATOMSKU ENERGIJU, dalje u tekstu „Zajednica”,

s jedne strane, i

opunomoćenici REPUBLIKE ARMENIJE,

s druge strane,

koji su se sastali u Luxembourgu dana dvadeset drugog travnja godine tisuću devetsto devedeset šeste prigodom potpisivanja Sporazuma o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, dalje u tekstu „Sporazum”, usvojili su sljedeće tekstove:

▼B

Sporazum, uključujući njegove priloge i sljedeći Protokol:

Protokol o uzajamnoj pomoći administrativnih tijela u carinskim pitanjima

Protokol uz Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, radi uzimanja u obzir pristupanja Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike Europskoj uniji

Protokol uz Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, zbog pristupanja Republike Bugarske i Rumunjske Europskoj uniji

Protokol uz Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, o okvirnom sporazumu između Europske unije i Republike Armenije o općim načelima sudjelovanja Republike Armenije u programima Unije

Opunomoćenici država članica i Zajednice i opunomoćenici Republike Armenije usvojili su tekstove dolje navedenih zajedničkih izjava koje su priložene ovom Završnom aktu:

Zajednička izjava o članku 4. Sporazuma

Zajednička izjava o članku 6. Sporazuma

Zajednička izjava o članku 15. Sporazuma

Zajednička izjava o značenju pojma „kontrola” u članku 25. točki (b) i članku 36.

Zajednička izjava o članku 35. Sporazuma

Zajednička izjava o članku 42. Sporazuma

Zajednička izjava o članku 95. Sporazuma

Opunomoćenici država članica i Zajednice i opunomoćenici Republike Armenije također su primili na znanje sljedeću razmjenu pisama koja je priložena ovom Završnom aktu:

Razmjena pisama između Zajednice i Republike Armenije u vezi s poslovnim nastanom trgovačkih društava

Opunomoćenici država članica i Zajednice i opunomoćenici Republike Armenije nadalje su primili na znanje sljedeću izjavu koja je priložena ovom Završnom aktu:

Izjava francuske vlade

▼B

Hecho en Luxemburgo, el veintidós de abril de mil novecientos noventa y seis.

Udfærdiget i Luxembourg den toogtyvende april nitten hundrede og seksoghalvfems.

Geschehen zu Luxemburg am zweiundzwanzigsten April neunzehnhundertsechsunneunzig.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις είκοσι δύο Απριλίου χίλια εννιακόσια ενενήντα έξι.

Done at Luxembourg on the twenty-second day of April in the year one thousand nine hundred and ninety-six.

Fait à Luxembourg, le vingt-deux avril mil neuf cent quatre-vingt-seize.

Fatto a Lussemburgo, addi ventidue aprile millenovecentonovantasei.

Gedaan te Luxemburg, de tweeëntwintigste april negentienhonderd zessenegentig.

Feito no Luxemburgo, em vinte e dois de Abril de mil novecentos e noventa e seis.

Tehty Luxemburgissa kahdentenkymmenentenätoisena päivänä huhtikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäkuusi.

Som skedde i Luxemburg den tjugoandra april nittonhundra nittiosex.

Կատարված է հազար իննը հարյուր իննսուց վեց թվականի ապրիլի քսաներկուսին

▼ B

Pour le Royaume de Belgique
Voor het Koninkrijk België
Für das Königreich Belgien

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift verbindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Kongeriget Danmark

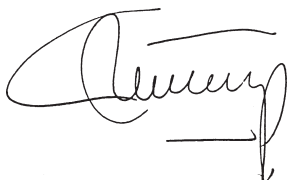
Für die Bundesrepublik Deutschland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

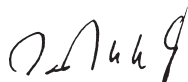
Por el Reino de España

▼B

Pour la République française

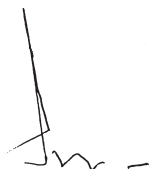
Thar ceann na hÉireann
For Ireland

Per la Repubblica italiana

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

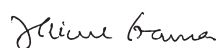
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

Pela República Portuguesa

▼B

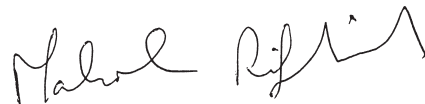
Suomen tasavallan puolesta För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas

For De Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες

For the European Communities

Pour les Communautés européennes

Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

Pelas Comunidades Europeias

Euroopan yhteisöjen puolesta

För Europeiska gemenskaperna

Հայաստանի Հանրապետության համար

▼B**Zajednička izjava o članku 4.**

Pri ispitivanju okolnosti koje se mijenjaju u Republici Armeniji, kako je predviđeno u članku 4., stranke razmatraju važne promjene koje bi mogle imati značajan utjecaj na budući razvoj Armenije. One bi mogle uključivati pristupanje Armenije WTO-u, Vijeću Europe ili drugim međunarodnim tijelima ili pristupanje bilo kojoj regionalnoj carinskoj uniji ili bilo kojem obliku sporazuma o regionalnoj integraciji.

▼B

Zajednička izjava o članku 6.

Ako se stranke slože da okolnosti zahtijevaju sastanke na najvišoj razini, takvi se sastanci mogu dogovoriti na *ad hoc* osnovi.

▼B

Zajednička deklaracija o članku 15.

Dok Republika Armenija ne pristupi WTO-u, stranke se savjetuju u okviru Odbora za suradnju o njihovim politikama uvoznih carina, uključujući promjene u carinskoj zaštiti. Takva se savjetovanja posebno predlažu prije povećanja carinske zaštite.

▼B

Zajednička izjava o značenju pojma „kontrola” u članku 25. točki (b) i članku 36.

1. Stranke potvrđuju da postoji međusobno razumijevanje da pitanje kontrole ovisi o činjeničnim okolnostima određenog slučaja.
2. Za neko se trgovačko društvo, na primjer, smatra da je „pod kontrolom” drugog trgovačkog društva i da je time društvo kćer tog drugog trgovačkog društva ako:
  - drugo trgovačko društvo izravno ili neizravno posjeduje većinu glasova, ili
  - drugo trgovačko društvo ima pravo imenovati ili raspustiti većinu administrativnog tijela, upravljačkog tijela ili nadzornog tijela i ako je istodobno dioničar ili član društva kćeri.
3. Obje stranke smatraju da popis kriterija iz stavka 2. nije iscrpan.

▼B

Zajednička izjava o članku 35.

Za samu činjenicu da se za fizičke osobe nekih stranaka viza zahtijeva, a za fizičke osobe drugih stranaka se ne zahtijeva, ne smatra se da poništava ili umanjuje koristi na temelju određene obveze.

▼B**Zajednička izjava o članku 42.**

Stranke su suglasne da za potrebe ovog Sporazuma intelektualno, industrijsko i komercijalno vlasništvo posebno obuhvaća autorsko pravo, uključujući autorsko pravo kod računalnih programa i srodna prava, prava u vezi s patentima, industrijski dizajn, zemljopisne oznake, uključujući oznake podrijetla, robne žigove i uslužne žigove, topografiju integriranih krugova, kao i zaštitu od nepoštenog tržišnog natjecanja, kako je navedeno u članku 10. *bis* Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva i zaštitu neotkrivenih informacija o znanju i iskustvu.

▼B

Zajednička izjava o članku 95.

1. Stranke su suglasne da, za potrebe ispravnog tumačenja i praktične primjene, izraz „posebno hitni slučajevi” iz članka 95. ovog Sporazuma označuje slučajeve materijalne povrede ovog Sporazuma od strane jedne od stranaka. Materijalna povreda ovog Sporazuma obuhvaća:
  - (a) nepoštovanje ovog Sporazuma koje nije sankcionirano općim pravilima međunarodnog prava; ili
  - (b) kršenje bitnih elemenata ovog Sporazuma navedenih u članku 2.
2. Stranke su suglasne da su „odgovarajuće mjere” iz članka 95. mjere poduzete u skladu s međunarodnim pravom. Ako jedna stranka poduzme mjere u posebno hitnom slučaju, kako je predviđeno u članku 95., druga stranka može iskoristiti postupak za rješavanje sporova.

▼B**RAZMJENA PISAMA****između Zajednice i Republike Armenije u vezi s poslovnim nastanom trgovačkih društava***A. Pismo Vlade Republike Armenije*

Poštovani,

pozivam se na Sporazum o partnerstvu i suradnji parafiran 15. prosinca 1999.

Kao što sam naglasio tijekom pregovora, Republika Armenija trgovačkim društvima Zajednice koja uspostavljaju poslovni nastan i posluju u Republici Armeniji u nekim aspektima odobrava privilegirani tretman. Objasnio sam da to odražava armensku politiku da svim sredstvima promiče poslovni nastan trgovačkih društava Zajednice u Republici Armeniji.

Imajući to na umu, razumijem da tijekom razdoblja između dana parafiranja ovog Sporazuma i stupanja na snagu relevantnih članaka o poslovnom nastanu trgovačkih društava, Republika Armenija neće donositi mjere ili propise kojima bi se uvela ili pogoršala diskriminacija trgovačkih društava Zajednice u odnosu na armenska trgovačka društva ili trgovačka društva iz bilo koje treće zemlje, u usporedbi sa situacijom koja postoji na dan parafiranja ovog Sporazuma.

Bio bih Vam zahvalan ako biste potvrdili primitak ovog pisma.

Molim Vas da primite izraze mojeg najdubljeg poštovanja.

*Za Vladu Republike Armenije**B. Pismo Europske zajednice*

Poštovani,

zahvaljujem na Vašem pismu s današnjim datumom, koje glasi:

„Pozivam se na Sporazum o partnerstvu i suradnji parafiran 15. prosinca 1999.

Kao što sam naglasio tijekom pregovora, Republika Armenija trgovačkim društvima Zajednice koja uspostavljaju poslovni nastan i posluju u Republici Armeniji u nekim aspektima odobrava privilegirani tretman. Objasnio sam da to odražava armensku politiku da svim sredstvima promiče poslovni nastan trgovačkih društava Zajednice u Republici Armeniji.

Imajući to na umu, razumijem da tijekom razdoblja između dana parafiranja ovog Sporazuma i stupanja na snagu relevantnih članaka o poslovnom nastanu trgovačkih društava, Republika Armenija neće donositi mjere ili propise kojima bi se uvela ili pogoršala

▼B

diskriminacija trgovačkih društava Zajednice u odnosu na armenska trgovačka društva ili trgovačka društva iz bilo koje treće zemlje, u usporedbi sa situacijom koja postoji na dan parafiranja ovog Sporazuma.

Bio bih Vam zahvalan ako biste potvrdili primitak ovog pisma.”

Potvrđujem primitak pisma.

Molim Vas da primite izraze mojeg najdubljeg poštovanja.

U ime Europske zajednice

▼B

Izjava francuske vlade

Francuska Republika napominje da se Sporazum o partnerstvu i suradnji s Republikom Armenijom ne odnosi na prekomorske zemlje i područja koji su pridruženi Europskoj zajednici u skladu s Ugovorom o osnivanju Europske zajednice.